

CIVITTA

INIMESEKESKSE HOOLEKANDE- JA TERVISHOUIUSÜSTEEMI KOORDINATSIOONIMODELI KOOSTAMINE RAPLA MAAKONNAS

Hetkeolukorra ülevaade ja
tulevikumodeli visioon

28.12.2021

\ HETKEOLUKORRA ÜLEVAATE JA TULEVIKUVISIOONI KOOSTAMISE METOODILISED ALUSED

Käesolevas aruandes kirjeldatud ülevaade Rapla maakonna sotsiaal- ja tervishoiuteenustest baseerub:

1. **dokumendialüüsile** (sh Sotsiaalhoolekandeseadus, teenuseosutajate kodulehed, Sotsiaalkindlustusameti koduleht),
2. **kohalikesse omavalitsustesse** (Rapla, Kohila, Märjamaa, Kehtna) **tehtud andmepäringutele**,
3. **erinevatele teenuseosutajatele tehtud andmepäringutele**,
4. **neljale kohalike omavalitsuste ja teenuseosutajate poolt läbiviidud fookusgrupiseminarile** (fookusgruppide teemad: lastele suunatud teenused (04.03.2021), eakatele suunatud teenused (05.03.2021), psüühilise erivajadusega isikutele suunatud teenused (12.03.2021) ja füüsilise erivajadusega isikutele suunatud teenused (11.03.2021)),
5. **ühele teenuse kasutajatega läbiviidud fookusgrupiintervjuul**,
6. **kolmele teenuse kasutajatega läbiviidud intervjuul**,
7. **ühel võrgustiku seminaril** kogutud informatsioonile (18.06.2021),
8. **kolmele teenuste osutajatega läbiviidud arutelusemiseminaril** (30.08.2021, 14.09.2021 ja 28.09.2021)

CIVITTA

RAPLA MAAKONNAS
PAKUTAVAD OLULISEMAD
SOTSIAAL- JA
TERVISHOIUTEENUSED

SOTSIAALHOOLEKANDESEADUS JAOTAB PAUTAVAD SOTSIAALTEENUSED KOV SOTSIAALTEENUSTEKS JA RIIKLIKEKS SOTSIAALTEENUSTEKS, NEID TÄIENDAVAD TERVISHOIUTEENUSED JA MITTEFORMAALSED SOTSIAALTEENUSED

KOV sotsiaalteenused

- 1) Asendushooldusteenus
- 2) Eluruumi tagamise teenus
- 3) Isikliku abistaja teenus
- 4) Järelhooldusteenus
- 5) Koduteenus
- 6) Lapsehoiuteenus
- 7) Sotsiaaltransporditeenus
- 8) Tugiisikuteenus
- 9) Turvakoduteenus
- 10) Täisealise isiku hooldus
- 11) Varjapaigateenus
- 12) Võlanõustamisteenus
- 13) Väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus

Riiklikud teenused

- Erihoolekandeteenused:
 - Igapäevaelu toetamise teenus
 - Töötamise toetamise teenus
 - Toetatud elamise teenus
 - Kogukonnas elamise teenus
 - Ööpäevaringne erihooldusteenus
- Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus

Lisaks Töötukassa teenused:

- Teenused vähenenud töövõimega inimestele
- Teenused vähenend töövõimega inimeste tööandjatele

Tervishoiuteenused

- Erakorraline meditsiin
- Eriarstiabi
- Kiirabi
- Õendusabi (sh koduõendus ja üldhooldekodus osutatav õendusteenus)
- Üldarstiabi (perearstid)

Asendushooldusteenus on vanemliku hoolitsuseta lapsele ja noorele pakutav KOV sotsiaalteenus

KIRJELDUS

Sisu: pika- või lühiajaliselt lapse heaolu ja õiguste tagamine, lapsele tema **põhivajaduste rahuldamiseks peresarnaste elutingimuste võimaldamine**, talle turvalise ja arenguks soodsa elukeskkonna loomine ning lapse ettevalmistamine võimetekohaseks toimetulekuks täisealisena. Osutatakse **pikaajalise ööpäevaringse teenusena** lapsele, kelle vanem on surnud, vanemale on tema piiratud teovõime tõttu määratud eeskostja, vanema hooldusõigus lapse suhtes on peatatud, piiratud või täielikult ära võetud või kes on vanemast eraldatud. Asendushooldusteenust võib osutada ka lühiajaliselt vanema nõusolekul perioodiliselt või ajutiselt kuni 90 päeva.

Sihtgrupp: vanemliku hoolitsuseta laps ja noor (SHS §117)

Suunaja: KOV

Rahastus: KOV, riigi toetus

RAPLA MAAKONNAS

Teenuseosutajad:

- Asendushooldusteenuse osutaja on hoolduspere, perekodu ja asenduskodu.
- Juuru SOS Lasteküla (2021.a teenusel 27 last, nendest 3 Raplamaalt).
- Vajadusel kasutatakse erinevad teenuseosutajad üle Eesti.

Teenusel olevate isikute arv 01.12.2020 (isikuid teenusel 2019. aastal):

- Kehtna vald: 19 (14)
- Rapla vald: 8 (9)
- Kohila vald: 13 (11, hiljem 10)
- Märjamaa vald: 6 + 2 hoolduspere (asendus- ja järelhooldusteenusel kokku 12)

Probleemid:

Teenuskohtade vähesuse tõttu Rapla maakonnas kasutatakse erinevad teenuseosutajad üle Eesti. Seetõttu ollakse sunnitud viima abivajav **laps päritoluperekonnast, tuttavast ümbrus- ning sõpruskonnast eemale**. KOV ametnikul on keerulisem (suurem ajakulu) last külastada.

Järelhooldusteenus on asendushooldusteenuselt üles kasvanud täiesealisele isikule suunatud KOV sotsiaalteenus

KIRJELDUS

Sisu: asendushoolduselt ja eestkostelt lahkuva inimese iseseisva toimetuleku ja õpingute jätkamise toetamine; teenust osutatakse **lähtuvalt juhtumiplaanist**, mille alusel KOV tagab inimesele eluaseme ning vajaduspõhised tugiteenused ja toetused

Sihtgrupp: asendushooldusel üles kasvanud **täisealine isik**, kes pärast põhi-, kesk-, kutse- või kõrghariduse omandamist jätkab järgmisel õppeaastal õppimist kutseõppe tasemeõppes, rakenduskõrgharidusõppes, ülikooli bakalaureuse- või magistriõppes või bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppes kuni õpingute katkestamise või esmase õppekavajärgse nominaalse õppeaja lõpuni, kuid mitte kauem kui isiku 25-aastaseks saamiseni

Suunaja: KOV

Rahastus: KOV, isik ise, riigi toetus

RAPLA MAAKONNAS

Teenuseosutajad KOVid. Teenusel olevate noorte arv 2020.a :

- Märjamaa vald: 3
- Kohila vald: 0 (2021.a on tulemas 2)
- Kehtna vald: 0
- Rapla vald: (n/a)

Probleemid:

- Asendushooldusteenuselt jõuab järelhooldusteenusele väga vähe noori. Kogemuse puudumise tõttu **ei ole KOV ametnikel alati ühest arusaama teenuse vajaduse ja teenuse sisu osas.**
- Asendushooldusteenuselt iseseisvasse ellu suunduvad **noored ei ole alati teadlikud järelhooldusteenuse võimalustest.**

Lapsehoiuteenus on 1,5- kuni 3-aastase lapse ja kuni 18-aastase raske või sügava puudega isiku hooldusõigust omavale inimesele pakutav KOV sotsiaalteenus

KIRJELDUS

Sisu: toetada lapsevanema, eestkostja või lepingu alusel lapse perekonnas hooldaja toimetulekut või töötamist; võimaldada lapsevanematele lapse hooldamisest vaba aega, et nad saaksid ajutiselt tegeleda teiste tegevustega (nt töö otsimine, koolitustel osalemine jms)

Sihtgrupp: 1,5- kuni 3-aastase lapse ja kuni 18-aastase raske või sügava puudega isiku hooldusõigust omav inimene, et toetada tema toimetulekut ja töötamist (18-aastaseks saanud raske või sügava puudega isiku puhul võib lapsehoiuteenust osutada kuni selle kalendriaasta lõpuni, mil ta 18-aastaseks sai)

Suunaja: KOV

Rahastus: KOV, inimene ise, SKA

RAPLA MAAKONNAS

Teenuseosutajad, raske või sügava puudega lapsed (kuni 18-aastased) (teenusel olevate laste arv 2020.a):

- Ridiradiralla OÜ, Rapla vald (40)
- Ridiradiralla OÜ Märjamaa lastehoid Mürakarud (20)
- *Headuse Puu MTÜ (hetkel teenust ei paku)*

Teenuseosutajad, tavalapsed vanuses 1,5-3 aastat (teenusel olevate laste arv 2020.a):

- Teiemeie OÜ, Kohila vald (25)
- OÜ Linnupojad, Kohila vald (20)
- HERE INVEST OÜ, Rapla vald – oleks võimekust pakkuda teenust ka puuetega lastele
- Ridiradiralla OÜ Janne lastehoid, Rapla vald (10)

Probleemid:

- Puuetega laste teenusele suunamine on keeruline. Tihti KOVi ja lapsevanemate nägemused vajaliku ja võimaliku teenusemahu osas lahknevad, mis võib kaasa tuua lapsevanemate pahameelt.
- Puudub spetsiaalselt puuetega laste jaoks mõeldud lasteaed, st täiesti nende vajaduste jaoks loodud keskkond. Lasteaias Kelluke on kaks rühma erivajadustega lastele.
- SKA rahastuselt KOVi rahastusele üleminek on tuntav, KOVi ei suuda samasuguses mahus panustada.

\ Tugiisikuteenus on nii lastele kui ka täisealistele isikutele pakutav KOV sotsiaalteenus

KIRJELDUS

Sisu: toetada iseseisvat toimetulekut olukordades, kus isik vajab sotsiaalsete, majanduslike, psühholoogiliste või tervislike probleemide tõttu oma kohustuste täitmisel ja õiguste teostamisel olulisel määral kõrvalabi. Kõrvalabi seisneb juhendamises, motiveerimises ning isiku suurema iseseisvuse ja omavastutuse võime arendamises.

Sihtgrupp: lapsed, last kasvatavad isikud või täisealised isikud, kes vajavad sotsiaalsete, majanduslike, psühholoogiliste või terviseprobleemide tõttu juhendamist, julgustamist, järelevalvet ja motiveerimist

Suunaja: KOV

Rahastus: KOV

RAPLA MAAKONNAS

Teenuseosutajad (teenusel olevate isikute arv 2020.a):

- Headuse Puu MTÜ (4-liikmeline pere)
- Ridiradiralla OÜ
- OÜ Linnupojad
- Märjamaa VV
- Kehtna VV (10 perekonda)
- *MTÜ Masaan (hetkel teenust ei osuta, võimekus on pakkuda: IET (igapäevaelu toetamise teenust), TE (toetatud elamise teenust) ning TT (toetatud töötamise teenust)), teoreetiline valmisolek pakkuda ka tugiisikuteenust*

Probleemid:

- **Kvalifitseeritud personali puudus. Häid tugiisikuid on raske leida ning hoida.** Tugiisikud töötavad enamasti käsunduslepinguga ja vajaduspõhiselt, see ei ole töötajatele motiveeriv. Töötasud on madalad.
- Puudub puuetega lastele mõeldud erilasteaed, mistõttu on vajadus tugiisikuteenusele suurem.
- Puudub koht, kus puuetega koolilapsed saaksid veeta aega pärast koolipäeva kuni tööpäeva lõpuni (13.00-17.00), mistõttu on vajadus tugiisikuteenusele suurem.
- Puudub harjumus ja võimekus pakkuda tugiisikuteenust ka täisealistele isikutele.

\ Turvakoduteenus on abivajavatele lastele suunatud KOV sotsiaalteenus

KIRJELDUS

Sisu: tagada **kõige esmasem abi** ja **turvaline keskkond** neile, kes vajavad kaitset, mõistmist, tuge ning nõustamist, olles kogenud **füüsilist, vaimset, seksuaalset või majanduslikku vägivalda, hülgamist või hooletusse jätmist**

Sihtgrupp: lapsed, kes vajavad abi hooldamises esinevate puuduste tõttu, mis ohustavad tema elu, tervist või arengut

Suunaja: KOV

Rahastus: KOV

RAPLA MAAKONNAS

Teenuseosutajad (teenusel olevate isikute arv 2020.a):

- Rapla Hooldekeskus (1)

Väljastpoolt Rapla maakonda, kuid teenusel Rapla elanikud (teenusel olevate isikute arv 2020.a) :

- Pärnu Laste ja Noorte Tugikeskus (5)
- Tallinna Laste Turvakeskus Männi

Probleemid:

- **Kohtade arv on piiratud.**
- Pärnu Laste ja Noorte Tugikeskusega on hea kontakt ja võimalusel kasutatakse nende teenuseid, kuid **asuvad kaugel**. Tihtipeale tekib vajadus turvakoduteenusele õhtutundidel, Pärnusse või Tallinnasse sõit on aeganõudev ja lastele väsitav niigi stressirohkes olukorras.

Sotsiaaltransporditeenus on KOV sotsiaalteenus isikutele, kes funktsioonihäirest tingituna ei saa kasutada ühissõidukit või isiklikku sõiduautot

KIRJELDUS

Sisu: teenus inimesele, kes vajab töötamiseks, õppimiseks või avalike teenuste kasutamiseks transporti, kuid kelle erivajadus takistab isikliku või ühissõiduki kasutamist; KOV võib sotsiaaltransporditeenust pakkuda ka laiemale sihtgrupile, näiteks eakatele, riskiperedele jt, kellel puuet määratud ei ole, kuid kelle ühiskonnaelus osalemine võib erinevatel põhjustel olla takistatud

Sihtgrupp: isikud, kes funktsioonihäirest tingituna ei saa kasutada ühissõidukit või isiklikku sõiduautot, nt ühissõidukisse ei ole alati võimalik ratastooliga siseneda, liikumis- või nägemisfunktsiooni kahjustuse tõttu ei pruugi olla võimalik isiklikku sõiduautot juhtida jms

Suunaja: KOV, isik ise

Rahastus: KOV, isik ise

RAPLA MAAKONNAS

Teenuseosutajad:

- KOVid
- Invako OÜ
- Rapla Hooldekeskus
- AndMar medservice OÜ
- Merendo OÜ (hetkel teenust ei paku)

Probleemid:

- Teenuse hind on klientide jaoks kõrge, kui kliendid peavad täies ulatuses ise tasuma. Samal ajal teenuse hind küll katab teenuseosutajate kulud, kuid teenuse osutamine ei ole märkmisväärselt kasumlik.
- Esineb olukordi, kus kliendid (eraisikud, KOVid) ei pea kinni maksetähtaegadest, see paneb teenuseosutajad keerulisse olukorda.
- Ajamahukad protseduurid/teenused, mida ei tehta Raplamaal, hõivavad transporditeenuse terveks päevaks. See on kulukas ja võib kaasa tuua teenusele ootejärjekordi.
- Kohati kattuvad ajad, mil kliendid teenust soovivad, tekib järjekord.
- Teenus ei ole kättesaadav nädalavahetustel (invatranspordivajadus seminaridele, üritustele, võistlustele jne)

Teenus on üldiselt toimiv ja kättesaadav.

Isikliku abistaja teenus on täiesalisele erivajadusega isikule suunatud KOV sotsiaalteenus

KIRJELDUS

Sisu: isiklik abistaja laseb puudega inimesel endal tegutseda, see tähendab, et isiklik abistaja ei aja üksinda inimese asju, vaid inimene ja isiklik abistaja tegutsevad koos (näiteks võimaldab isiklik abistaja inimesel kasutada matemaatika ülesannete lahendamiseks vajalikke õppevahendeid: avab õpiku õigelt lehelt, abistab lahenduse kirjapanekul, kuid ei lahenda ülesannet tema eest ära)

Sihtgrupp: täisealine inimene, kes oma puude tõttu vajab iseseisvaks toimetulekuks ja osalemiseks ühiskonnas füüsilist kõrvalabi; valdavalt on sihtgrupiks sügava liikumis- ja/või nägemispuudega inimesed; teenus sobib inimesele, kes on võimeline vastu võtma oma elukorraldust puudutavaid otsuseid ning selgelt ja arusaadavalt juhendama isiklikku abistajat asjaajamise korraldamisel

Suunaja: KOV

Rahastus: KOV

RAPLA MAAKONNAS

Teenuseosutajad (teenusel olevate isikute arv, järjekorras olevate isikute arv seisuga 1.12.2020):

- KOV (Kehtna vald), MTÜ (3, 0)

Probleemid/kommentaariid:

- Teenust kasutatakse vähe, võimalik et puudub vajadus või puudub vastav harjumus/praktika. Samuti puuduvad vastavad teenuseosutajad. Tavaliselt lahendatakse koduteenusega.

Koduteenus on eakatele või ajutist kõrvalist abi vajavatele täisealistele isikutele suunatud KOV sotsiaalteenus

KIRJELDUS

Sisu: täisealise isiku iseseisva ja turvalise toimetuleku tagamine **kodustes tingimustes**, säilitades ja parandades tema elukvaliteeti; teenuse raames osutatav kõrvalabi võib seisneda ka isikuabi osutamises; **isikuabi** tähendab abistamist enesehooldusega seotud toimingute sooritamisel

Sihtgrupp: eakad ja ajutist kõrvalist abi vajavad täisealised inimesed kodustes tingimustes

Suunaja: KOV (hoolekandekomisjon)

Rahastus: KOV, isik ise

RAPLA MAAKONNAS

Teenuseosutajad (teenusel olevate isikute arv 2020.a):

- KOVid, näiteks:
 - Kehtna (31)
 - Rapla (45)
- MTÜ Kohila Turvakeskus (7)
- Nurme Caring OÜ (1)
- Rapla Hooldekeskus (45)
- *Merendo OÜ (hetkel teenust ei paku)*

Probleemid/kommentaariid:

- **Suuri probleeme ei esine, teenus on üldjuhul kättesaadav.**
- Kitsaskohaks on kilomeetri hinna kehtestamine teenusevajaja juurde minemisel: KOVidel puudub kas võimekus, harjumus või soov seda teha.
- Eakas jõuab teenusele läbi märkamise: naaber, perearst, lähedane, eakas ise (teavitust vallalehes).
- Eesmärk on võimalikult pikk iseseisev elu, vajadus nõ eakate maja järele, kus eakas saaks toimetada osaliselt iseseisvalt. Kohati täidavad sotsiaalkorterid seda rolli.

Väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus on KOV sotsiaalteenus, mis on suunatud täisealisele isikule, kes ei suuda kodustes tingimustes iseseisvalt toime tulla

KIRJELDUS

Sisu: väljaspool kodu üldhooldusteenust pakkuvates hoolekandeesutustes osutatakse teenust inimestele, kes **kõrvalabi- ja hooldusvajaduse tõttu ei ole suutelised iseseisvalt elama ning kelle toimetulekut ei ole muul viisil võimalik tagada**; suurem osa teenuse kasutajatest on **ööpäevaringse hooldusvajadusega eakad**

Sihtgrupp: täisealine isik, kes terviseseisundist, tegevusvõimest või elukeskkonnast tulenevatel põhjustel **ei suuda kodustes tingimustes** ajutiselt või püsivalt **iseseisvalt toime tulla** (eakad)

Suunaja: isik ise, lähedased, Hoolekandekomisjon (KOV)

Rahastus: KOV, isik ise, lähedased

RAPLA MAAKONNAS

Teenuseosutajad (teenusel olevate isikute arv 2020.a, järjekorras olevate isikute arv seisuga 1.12.2020):

- Märjamaa Haigla AS (95, 12)
- Kuuda Hooldekodu (53, 5)
- Rapla Hooldekeskus (92, 5)
- Vigala Hooldekodu (34, 2)
- OÜ Kuusiku Hooldekodu (49)
- Juuru ja Kaiu hooldekodud (42, 5)
- Hageri Hooldekodu MTÜ (90)

Probleemid:

- **Teenusele on järjekorrad.** Seejuures on üldiselt võetud suundumus, et üle viie inimese järjekorras ei hoita ning tegelik vajadus võib olla suurem, kui ametlik järjekorrastatistika.
- **Kliendid on kohati maksejõuetud.** Üldhooldusteenus on kallis teenus.
- Raske on leida head personali ning asendajaid puhkuste perioodiks.
- Covid-19 pandeemia on pannud hooldekodudele suure koormuse.
- Esineb juhtumeid, kus eakas satub üldhooldusteenusele, aga peaks olema koduteenusel, ja vastupidi.
- Hooldekodudel puudub sageli info, milline on uue kliendi seisund ning abivajaduse tase. Näiteks on dementsusel palju erinevaid vorme ja sellega kaasneb erinev abivajadus. **Geriaatiline hindamine ei ole kohustuslik, kuid abistaks hooldekodusid.**

\ Eluruumi tagamise teenus on KOV sotsiaalteenus, mis on suunatud inimestele, kellel on raskusi toimetulekuga ja kes ei ole võimelised endale ise eluruumi tagama

KIRJELDUS

Sisu: eluruumi kasutamise võimaluse kindlustamine inimesele, kes ei ole **sotsiaalmajanduslikust olukorrast tulenevalt võimeline** enda ja oma perekonna vajadustele vastavat **eluruumi tagama**; KOVi üksus abistab eluruumi kohandamisel või sobiva eluruumi leidmisel inimesi, kellel on puudest tingituna raskused eluruumis liikumisel, endaga toimetulekul või suhtlemisel

Sihtgrupp: inimesed, kellel on **raskusi toimetulekuga**, ühiskonnas **suhtlemisega** (puudest tulenev kõrvalekalle), kes on sattunud **kriisiolukorda tulekahju, looduskatastroofi, perevägivalla** või muu asjaolu tõttu ning kes kasutavad muul põhjusel varjupaiga-, turvakodu-, või sotsiaalmajutusüksuse teenust; üldjuhul KOVi elanikud, erandkorras ka laiemalt

Suunaja: KOV

Rahastus: KOV, isik ise (kommunaalteenused)

RAPLA MAAKONNAS

Teenuseosutajad:

- KOVid (sotsiaalkorter)
- Rapla Hooldekeskus

Vald	2020.a teenusel isikute arv	Järjekorras olevate isikute arv 1.12.2020	2019.a teenusel isikute arv
Kehtna	35	1-3	23
Kohila			42
Märjamaa			82
Rapla	73*	3	62

* Teenusel olevate isikute arv kokku (Rapla sotsiaalkorterid ja Rapla Hooldekeskus)

Probleemid/kommentaariid:

Teenusega suuri probleeme ei esine, üldjuhul abivajajat märgatakse (füüsilise erivajaduse puhul näiteks perearsti kaudu) ja abi tagatakse. Kuni võimalik, elab inimene oma kodus. Võimalisel kohandatakse füüsilise erivajadusega inimese enda elupinda tema vajadustele vastavaks.

\ Täisealise isiku hooldus on füüsilise või psüühilise erivajadusega täisealisele isikule suunatud KOV sotsiaalteenus

KIRJELDUS

Sisu: abi vaimse või kehalise puudega inimesele oma õiguste teostamiseks ja kohustuste täitmiseks. **Hooldaja täpsed ülesanded** lepatakse kokku kolmepoolselt (hooldatav, hooldaja ja KOV).

Sihtgrupp: vaimse või kehalise puudega täisealine

Suunaja: KOV

Rahastus: KOV

RAPLA MAAKONNAS

Teenuseosutajad (teenusel olevate isikute arv 2020.a):

- KOVid (hooldajatoetuse tasumise näol), näiteks:
 - Kehtna: 35 isikut teenusel
 - Rapla: 86 isikut teenusel
- Nurme Caring OÜ (10)
- *Merendo OÜ (hetkel aktiivselt teenust ei osuta)*

Probleemid:

- Puudub hea ülevaade, kas teenust osutatakse sisuliselt (täisealise isiku hooldaja täidab kokku lepitud ülesandeid) või mitte. Täisealise isiku hooldaja saab sotsiaalse garantii, see on oluline motivatsioonitegur hooldajaks hakkamisel.
- Toetussumma on suhteliselt väike.

\ Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus on erineva vajadusega lastele, noortele, täisealistele kui ka eakatele suunatud riiklik sotsiaalteenus

KIRJELDUS

Sisu: õpetada ja arendada igapäevaelu oskusi, suurendada võimalusi ühiskonnaelus osaleda, toetada õppimist ja töötamise eelduste ettevalmistamist; teenus on **aktiivne** (inimene osaleb tegevustes) ja **vajadusel kompleksne**

Sihtgrupp: alla 16-aastased puudega lapsed; alla 18-aastased lapsed, kelle KOV on tunnistanud abivajavaks lapseks lastekaitseseaduse tähenduses ja andnud hinnangu tema suunamise vajaduse kohta; vähemalt 16-aastane noor, kes omandab põhiharidust hooldusõppes riikliku õppekava alusel (ei laiene lihtsustatud õppekava või toimetuleku õppekava alusel õppivale noorele osalise töövõimega või puudega või töövõime kaotuse protsendiga või invaliidsusgrupiga tööealised inimesed, kes ei ole töövaldkonnas aktiivsed, st kes ei tööta, ei õpi ega ole töötukassas töötuna arvele võetud). **Puuduva töövõimega tööealised inimesed** (ka siis, kui nad töötavad või õpivad või on töötukassas töötuna arvele võetud); **ennetähtaegse vanaduspensioni saajad, kellel on puue**; vanaduspensioni ootel oleva päästeteenistuja toetuse saajad, kellel on puue; **vanaduspensioniealised puudega inimesed**

Suunaja: SKA, KOV (lapsed)

Rahastus: riik, isik ise

RAPLA MAAKONNAS

Teenuseosutajad:

- SA Raplamaa Haigla (SA Regionaalhaigla)
- MT Teraapia OÜ
- MTÜ Kohila Turvakeskus – luba olemas, aktiivselt ei paku

Probleemid:

- Erinevatel spetsialistidel puudub ülevaade, mis teenuseid täpselt sotsiaalse rehabilitatsiooni käigus osutatakse. Teenust tuleks struktureerida: mida pakutakse näiteks eakatele.
- Raplamaal pakutakse teenuseid vaid lastele. Kõiki teenuseid ei pakuta ka lastele, vajadusel käivad lapsed tugiisikuga Tallinnas. Kõik vajalikud teenused tuleb võtta kompleksena ühest kohast.
- Tugiisikud on tublid laste viimises teenusele, kuid lapsevanemad on kohati passiivsed.
- Ruumipuudus Raplamaa haiglas ei võimalda pakkuda tööalast rehabilitatsiooniteenust.
- Teatud sihtgruppide jaoks on järjekorrad pikad (eakad puuetega inimesed)

Igapäevaelu toetamise teenus on kodus elavale psüühikahäirega täisealisele suunatud riiklik sotsiaalteenus

KIRJELDUS

Sisu: teenuse eesmärk on isiku parim võimalik iseseisev toimetulek ja areng psühhosotsiaalse toimetuleku toetamise, igapäevaelu toimetuleku oskuste ja tööoskuste kujundamise ning isiku lähedaste ja isikuga koos elavate isikute nõustamise kaudu

Sihtgrupp: kodus elav psüühikahäirega täisealine

Suunaja: KOV

Rahastus:

- KOV
- SKA (isikul on raske, sügava või püsiva kuluga psüühikahäire ning isikule ei osutata samal ajal kogukonnas elamise teenust ega ööpäevaringset erihooldusteenust)

RAPLA MAAKONNAS

Teenuseosutajad (teenusel olevate isikute arv 2020.a):

- MTÜ Kohila Turvakeskus (4), vaba võimekus 28
- Rapla Hooldekeskus (Tugikeskus „Vahtra“) (29)
- MTÜ Heaolu ja Taastumise Kool (Raplamaa)
- *MTÜ Masaan (hetkel teenust ei osuta, võimekus on pakkuda: IET (igapäevaelu toetamise teenust), TE (toetatud elamise teenust) ning TT (toetatud töötamise teenust))*

Seisuga 01.08.2020 Rapla maakonnas:

- teenusel 29 isikut
- järjekorras 6 isikut

Probleemid:

- Vajadus teenusele on suurem kui on teenuskohtade arv.
- Teenuse sisuga suuri kitsaskohti ei ole.

Kogukonnas elamise teenus on igapäevaelu tegevustes pidevat juhendamist ja toetus vajavale psüühikahäirega täiesalisele suunatud riiklik sotsiaalteenus

KIRJELDUS

Sisu: säilitada ja arendada psüühikahäirega inimese **igapäevaelu oskusi**, et ta tuleks peresarnase elukorralduse juures võimalikult iseseisvalt või väikese juhendamisega toime oma igapäeva eluga. **Kogukonnas elamise teenusel elavad inimesed koos ühe perena**, jagavad ühist elupinda ning **tegevusjuhendaja aitab neid erinevate tegevuste juures** nagu ajaplaneerimine, vaba aja sisustamine, töötamine või töösarnased teenused.

Sihtgrupp: psüühikahäirega täisealine, kes tuleb toime enese eest **hoolitsemisega** ja **suudab osaleda majapidamisetöodes**, kuid vajab päevasel ajal pidevat juhendamist igapäevaelu tegevustes ja toetust toitlustuse tagamisel ning elamiseks eluruumi

Suunaja: SKA

Rahastus: SKA, isik ise (majutus, toitlustus; maksimaalne omaosalus on 251 eurot kuus)

RAPLA MAAKONNAS

Teenuseosutajad (teenusel olevate isikute arv 2020.a):

- Hoolekandeteenused AS (10)
- MTÜ Kohila Turvakeskus (15)
- SA Pahkla Camphilli Küla (19)
- MTÜ Tänavamisjon

Seisuga 01.08.2020 Rapla maakonnas:

- teenusel 33 isikut
- järjekorras 6 isikut

Probleemid:

- Vajadus teenusele on suurem kui on teenuskohtade arv.

Toetatud elamise teenus on iseseisvalt elades toetust vajavale psüühikahäirega täisealisele suunatud riiklik sotsiaalteenus

KIRJELDUS

Sisu: pakkuda inimesele tuge võimalikult parima toimetuleku tagamiseks iseseisvalt elades. **Inimest juhendatakse tema majapidamise korraldamisel**, sh eelarve koostamisel, eluruumi kasutamise ja selle hooldamisega seotud teenuste korraldamisel ning kasutamisel. **Kui inimene elab teenuse osutaja eluruumides, toetatakse inimest talle iseseisva elamispinna leidmisel ja iseseisvaks elamiseks ettevalmistamisel.**

Sihtgrupp: psüühikahäirega täisealine, kes suudab enda eest hoolitseda ja juhendamise korral toime tulla igapäevaelu toimingutega, kuid **vajab toetust** iseseisvalt elades

Suunaja: SKA

Rahastus: SKA, isik ise (elades teenuse osutajale kuuluvas eluruumis tasutakse eluaseme kasutamisega seotud kulud)

RAPLA MAAKONNAS

Teenuseosutajad (teenusel olevate isikute arv 2020.a):

- Rapla Hooldekeskus (8)
- E-Team OÜ
- MTÜ Heaolu ja Taastumise Kool (Raplamaa)

Seisuga 01.08.2020 Rapla maakonnas:

- teenusel 10 isikut
- järjekorras 2 isikut

Probleemid: .

- Vajadus teenusele on suurem kui on teenuskohtade arv.

\ Ööpäevaringne erihooldusteenus on igapäevaelu toimingutega mittetoimetulevale raske või sügava puudega isikule suunatud riiklik sotsiaalteenus

KIRJELDUS

Sisu: inimese **iseseisva toimetulekuvõime säilitamine** ja **arendamine** ning **turvalise elukeskkonna tagamine** teenuse osutaja ruumides

Sihtgrupp: täisealine, kellel on tuvastatud **raske** või **sügav puue**, kellel on **töövõime kaotus vähemalt 80%** või tuvastatud **puuduv töövõime**, kellele ei saa abi osutada teiste sotsiaalteenustega ja kes ei kasuta teisi erihooldekandeteenuseid, kes vajab abi enese eest hoolitsemisel ega tule toime igapäevaelu toimingutega või vajab selleks olulisel määral pidevat kõrvalabi ja juhendamist (KOV-i eestkostel täisealised)

Suunaja: KOV, SKA

Rahastus: SKA, isik ise (majutus, toitlustus)

RAPLA MAAKONNAS

Teenuseosutajad:

Erinevad teenuseosutajad üle Eesti.

Seisuga 01.08.2020 Rapla maakonnas (siinhulgas liitpuudega isikud, ebastabiilse remissiooniga isikud, teenus kohtumääruse alusel):

- teenusel 51 isikut
- järjekorras 25 isikut

Probleemid:

- Vajadus teenusele on märkimisväärselt suurem kui on teenuskohtade arv.
- Pikad järjekorrad.

\ **Töötamise toetamise teenus** on riiklik sotsiaalteenus, mis on suunatud psüühikahäirega täisealisele isikule, kes vajab töö leidmisel ning töötamise ajal pidevat toetust ja juhendamist

KIRJELDUS

Sisu: juhendada ja nõustada psüühikahäirega inimest tema võimetele vastava sobiva töö otsimise ja töötamise ajal

Sihtgrupp: psüühikahäirega täisealine, kes vajab töö leidmiseks ning töötamise ajal pidevalt toetust ja juhendamist

Suunaja: SKA

Rahastus: SKA

RAPLA MAAKONNAS

Teenuseosutajad (teenusel olevate isikute arv):

- MTÜ Kohila Turvakeskus (0, võimekus 10 isikut)
- SA Hea Hoog (10)
- MTÜ Heaolu ja Taastumise Kool (Raplamaa)
- Rapla Hooldekeskus
- OÜ E-Team
- MTÜ Masaan (hetkel teenust ei paku)
- SA Pakkla Camphilli Küla (hetkel teenust ei paku)

Seisuga 01.08.2020 Rapla maakonnas:

- teenusel 13 isikut
- järjekorras 1 isik

Probleemid: pakkujate piiratus piirkonnas

Probleemid:

- Vajadus teenusele on suurem kui on teenuskohtade arv, samas on teenusepakkujate arv suhteliselt suur.

\ Pikaajalise kaitstud töö teenus on vähenenud töövõimega täisealisele isikule suunatud riiklik sotsiaalteenus

KIRJELDUS

Sisu: loodud inimeste jaoks, kes ei ole oma **tervisest tuleneva erivajaduse tõttu võimelised töötama tavalistes töötingimustes avatud tööturul**. Kaitstud tingimustes töötamisel võimaldatakse inimesel teha **võimetekohaseid tööülesandeid talle sobivas töökeskkonnas ja jõukohases töötempo**, sealjuures on talle tagatud vajalikus ulatuses juhendamine ja abi

Sihtgrupp: vähenenud töövõimega tööealine (16-aastane kuni vanaduspension), kelle puhul on täidetud **kõik järgnevad tingimused:**

- vähemalt üks järgnevatest terviseprobleemidest: **diagnoositud raske, sügava või püsiva kuluga psüühikahäire, liitpuue, nägemispuue, varasem peaaajutrauma või ajukahjustust tekitav haigus;**
- tuvastatud puuduv töövõime (80-100%);
- võimeline tegema eesmärgipärast tööd 10 h nädalas

Suunaja: SKA

Rahastus: SKA

RAPLA MAAKONNAS

Teenuseosutajad (teenusel olevate isikute arv, järjekorras olevate isikute arv):

- MTÜ Kohila Turvakeskus (12, 0)
- SA Pahkla Camphilli Küla

Probleemid:

- Osaliselt dubleeritakse Töötukassa teenust.
- Teenus on suhteliselt kallis.

✓ Riiklikke sotsiaalteenuseid täiendavad **vähenenud töövõimega inimestele ja nende tööandjatele osutatavad tööturu teenused** töötukassa poolt

TEENUSTE NIMEKIRI

Inimestele:

- **Kaitstud töö** – klient valmistatakse ette tööle saamiseks avatud tööturul, toetatakse tööle asumisel ja töötamise algusperioodil (vajadusel tugiisik)
- **Kogemusnõustamine** – kliendi puude või tervisehäirega toimetuleku toetamine, motivatsiooni ja enesekindluse suurendamine
- **Tugiisikuga töötamine** – tugiisik juhendab ja abistab tööellu sisse elamisel, tööülesannete omandamisel ja täitmisel, töö planeerimisel ja korraldamisel ning tööalasel suhtlemisel; psühholoogiline tugi ja juhendamine
- **Tööalane rehabilitatsioon**
- **Tööks vajalik abivahend** – töötamiseks vajalik abivahend tasuta kasutamiseks, kui tööülesannete täitmine tööandja vahenditega on puude või vähenenud töövõime tõttu takistatud
- **Töölesõidu toetus**
- **Töötamise jätkamise toetamine** – individuaalne võimalik lahendus tekkinud takistuste kõrvaldamiseks
- **Tööruumide ja -vahendite kohandamine**

Tööandjale:

- **Nõustamine ja teavitamine**
- **Palgatoetus**
- **Sotsiaalmaksu hüvitamine vähenenud töövõimega inimese eest**
- **Tööruumide ja -vahendite kohandamine**

RAPLA MAAKONNAS

Probleemid:

- Sisulised: **tööandjad ei ole piisavalt avatud puuetega inimeste palkamiseks** hoolimata pakutavatest toetus-meetmetest.
- **Tugiisikuga töötamist on vähe**, sest tugiisiku peab leidma ja tagama tööandja ning tööandja ei ole selleks valmis.
- **Mõningaid teenuseid osutatakse väga harva või ei osutatagi** (nt kaitstud töö teenus), sest need eeldavad teatud vajadustega grupi moodustamist.
- Sage: **tööd ei soovita leida**. Töötukassasse pöördumise eesmärgiks on sotsiaalseid garantiid.
- Osaliselt spetsialistide hinnangul kattuvad SKA poolt pakutavad ja Töötukassa poolt pakutavad teenused (nt. rehabilitatsioon, kaitstud töö jne).

Üldarstiabi (perearstid) on kõigile Eesti elanikele suunatud tervishoiuteenus

KIRJELDUS

Sisu: tagada inimestele kiire nõustamine, vajalikud uuringud ja ravi ning vajadusel järgmisele tervishoiu tasandile suunamine

Sihtgrupp: iga Eesti kodanik ja elamisloa alusel Eestis viibiv välismaalane

Suunaja: isik ise

Rahastus: haigekassa

RAPLA MAAKONNAS

Teenuseosutajad (nimistu suurus 06.02.2021):

- FIE perearst Kalle Poroson (1797)
- FIE perearst Sigrid Mau (566)
- Maret Tamme Perearst OÜ (1351)
- Märjamaa Arstid OÜ (2 perearsti) (3020)
- Märjamaa Perearstikeskus OÜ (2 perearsti) (4001)
- PA LEGA OÜ (1169)
- Perearst Eerika Pukspuu OÜ (1156)
- Perearst Kärsti Kalda OÜ (1821)
- Perearst Ülle Stern OÜ (1809)
- Rapla Perearstikeskus OÜ (7 perearsti) (12 468)

Lisaks Kohila vallas perearst Artur Anson (Medicum Perearstikeskus AS, teeninduspiirkond Lääne-Nigula vald)

Kokku inimesi nimistutes: 29 185 (lisaks Artur Ansoni nimistusse kuuluvad isikud)

Rapla maakonna elanike arv seisuga 01.01.2020: **33 282**

Probleemid:

- **Andmekaitseseadus on sageli piduriks**, et erinevad osapooled saaks teha koostööd, st võrgustik toimiks.
- KOVi ametnikel ja ka teistel sotsiaaltöötajatele **pole head ülevaadet, millistele teenustele** (näiteks logopeed) **saab perearst suunata**.
- Osaliselt on teenust liialt killustunud, nt üldhooldusteenust pakkuvad asutused eelistaksid kõigile patsientidele ühte perearsti.
- Alati ei olda rahul kvaliteediga – analüüsidele suunamine ja sellest tulenev teenuste kvaliteet.

\ **Õendusabi** on tervishoiuteenus, mille eesmärk on säilitada ja võimaluse korral parandada patsiendi tervisklikku seisundit ning toimetulekut

KIRJELDUS

Sisu: säilitada ja võimaluse korral parandada patsiendi tervislikku seisundit ning toimetulekuvõimet, ravida ja toetada stabiilses seisundis patsienti ning vajaduse korral **leevendada tema vaevusi**; samuti valmistab õendusabi inimest ette hooldusasutusse või koju minekuks; õendusabi osutatakse vastavalt patsiendi vajadustele nii statsionaarselt (haiglas või hooldusasutuses) kui ka ambulatoorselt (koduõendus, vähihaigete kodune toetusravi)

Sihtgrupp: abivajaja, hooldekodude elanikud

Suunaja: perearst või raviarst, vajalik saatekiri

Rahastus: haigekassa, isik ise (näiteks statsionaarses õendusabis tasub 85% haigekassa ja 15% isik)

RAPLA MAAKONNAS

Teenuseosutajad*:

- Märjamaa Haigla AS (SÕ)
- Märjamaa Perearstikeskus OÜ (ÕÜ, KÕ)
- TNP konsultatsioonid OÜ (ÕÜ, KÕ)
- Raplamaa Haigla SA (SÕ, KÕ)
- Käru Südamekodu OÜ (KÕ)
- Hageri Hooldekodu MTÜ (ÕÜ)

*KÕ – koduõendus

SÕ – statsionaarne õendusabi

ÕÜ – õendusteenus üldhooldekodus

Probleemid:

- Isikutele on raskusi teenusega seotud kulude (omaosaluse) tasumisel.

\ Eriarstiabi on kitsama eriala spetsialisti sekkumist vajava tervisemurega isikule suunatud tervishoiuteenus

KIRJELDUS

Sisu: eriarstiabi vajab inimene siis, kui tema **tervisemure vajab perearsti hinnangul kitsama eriala spetsialisti sekkumist**

Sihtgrupp: tervisemurega Eesti kodanik või elamisloa alusel Eestis viibiv välismaalane

Suunaja: perearst, isik ise (silmaarst, naha- ja suguhaiguste arst, günekoloog, psühhiaater)

Rahastus: haigekassa, isik ise

RAPLA MAAKONNAS

Teenuseosutajad (teenusel olevate isikute arv 2020):

- Cilia OÜ (silmaarst)
- [Märjamaa Haigla AS](#) (radioloogiateenused) (1648)
- SA Regionaalhaigla ([Raplamaa Haigla](#)) (erinevad teenused)
- Rapla Psühholoogiateenistus

Probleemid:

- Raplamaal ei ole kõik teenused saadaval. Näiteks kuulmispuudega lapsed käivad Tartu kõrvakliinikus. Samas kõik spetsiifilised eriarstiabi pakkujad ei peagi olema kohalikul tasandil olemas.
- Silmaarsti vastuvõttule ei ole võimalik Raplas saada. Raplast käiakse seetõttu vastuvõtul ka Kohilas.

\ Kiirabi on vätimatud ja kiiret meditsiiniabi vajavatele isikutele suunatud tervishoiuteenus

KIRJELDUS

Sisu: kiirabi on **ööpäevaringselt** valmis osutama meditsiiniabi olukorras, kus abivajaja vajab seda vältimatult või kiirelt – seega **õnnetusjuhtumist tingitud vigastuste, traumade ning mürgistuste ja ägedate erakorraliste haigestumiste** korral

Sihtgrupp: abivajav inimene

Suunaja: isik ise

Rahastus: haigekassa

RAPLA MAAKONNAS

Teenuseosutajad:

- SA Regionaalhaigla kiirabibrigaadid (Märjamaal ja Raplas)

Probleemid:

- Kiirabibrigaadide suhtlus hooldekodudega on kohati konarlik.
- Info kasutatud kiirabiteenuse osas ei liigu alati olulistele osapooltele (perearst, sotsiaaltöötaja jne).

Erakorralise meditsiini teenus on erakorralist meditsiiniabi vajavatele isikutele suunatud tervishoiuteenus

KIRJELDUS

Sisu: erakorraliste terviseseisundite esmane diagnoosimine ja ravipatsientide surma või töövõimetuse vältimine

Sihtgrupp: erakorraline haige ägeda haigestumise, trauma või mürgistusega sõltumata soost, vanusest, kahjustatud anatoomilisest piirkonnast ja seisundi raskusest

Suunaja: isik ise

Rahastus: haigekassa

RAPLA MAAKONNAS

Teenuseosutajad:

SA Regionaalhaigla (Raplamaa Haigla)

Probleemid:

- Pole selgelt reguleeritud, kas ja kuidas peaks kahtluste korral liikuma info erakorralise meditsiooni teenuse osutajalt näiteks lastekaitsepspetsialistini või perearstini. Kohati infot edastatakse, aga kindlaid reegleid ei ole.

\ Rapla maakonna tervise- ja sotsiaalsüsteemi peamiste kitsaskohtadena võib välja tuua konarliku infoedastuse, teenuseosutajate ja/või teenusekohtade puuduse ning sobivate teenuse puudumise

Konarlik infoedastus	• Info ühelt teenuseosutajalt teisele liigub pigem tunnetuslikult ning sageli vaid isikliku kontakti olemasolul, puuduvad konkreetseted kokkulepped ja juhised. • Hooldekodudel ei ole alati uute klientide osas ülevaadet (dementsuse vorm, abivajaduse tase), mistõttu on keerulisem kliendi vajadustele vastavaid tingimusi tagada. • Hooldekodudel on perearstidega koostöö keerukas, sest sageli on hooldekodude kliendid pärit erinevates paikadest üle Eesti – neil on erinevad ja sageli kaugel asuvad perearstid. Ühe hooldekodu kliendid ei kasuta ühe ja sama, selle hooldekodu piirkonnas tegutseva perearsti teenuseid.
Teenuseosutajate ja/või teenuskohtade puudus	• Rapla maakonnas puuduvad mõningate teenuse osutajad, nt osaliselt sotsiaalse rehabilitatsiooni teenused (eakatele), ööpäevaringne erihooldusteenus, turvakoduteenus (lastele), isikliku abistaja teenus, mõningad töötukassa teenused. • Lisaks on mõningad teenused küll olemas, kuid teenuskohti ei ole piisavalt, nt asendushooldusteenus, väljapool kodu osutatav üldhooldusteenus, tugiisikuteenus, igapäevaelu toetamise teenus, kogukonnas elamise teenus, toetatud elamise teenus, töötamise toetamise teenus. • Väljastpoolt Raplamaad teenusosutajate kasutamine on töömahukam KOVidele ning tülikam klientidele.
Teenusevajaduse kasv tulenevalt sobivama teenuse puudumisest	• Rapla maakonnas puudub alusharidusteenusena erilasteaed, mis mõnevõrra suurendab tugiisikuteenuse vajadust. • Sotsiaalteenuste puhul, kus puuduvad teenuskohad, võib olla vajalik leida muid lahendusi, kasutades teisi teenuseid, nt üldhooldusteenuse või vajaliku erihooleteenuse puudumise korvamine koduteenuse mahu suurendamisega, tugiisikuteenusega jne.

\\ Lisaks on probleemiks sobiva personali puudus, sihtrühma jaoks kohati teenuste liiga kõrge maksumus ning takistused sobiva teenuse leidmisel

Teenused on kulukad, kliendid maksejõuetud	• Klientidel on tihti raskusi omaosaluse tasumisega teenuste puhul, mis seda eeldavad. • Alati ei ole teenuse saaja ja teenuse osutaja ja teenuse eest tasuja ootused/võimalused samal tasemel.
Puuduv info või raskendatud suhtlus teenuse kasutajate vaates	• Teenuste tarbijatel puudub info kõigi võimalike teenuste kohta, mida neil on võimalik saada ning ühtne kanal vajaliku info saamiseks. Eriti on see probleem terav abivajaduse esmasel ilmnemisel.. Seetõttu ei osatagi vajaliku abi küsida/tahta. • Riiklike teenuste tarbimisel tunnevad teenuste kasutajad, et Sotsiaalkindlustusametiga suhtlemine ja vastavate avalduste täitmine on keeruline, mille tõttu viibib vajaliku abi saamine. • Kõik abivajajad ei ole suutelised iseseisvalt internetist informatsiooni otsima, kui kohati suunatakse neid sinna teenuste osutajate poolt (näiteks KOVide poolt) selle asemel, et ise vastava informatsioon edasi anda. • Suur hoolduskoormus jääb omakeste kanda, mis võib viia selleni, et omakesed muutuvad ise abivajajateks.
Raske leida/hoida personali	• Häid tugiisikuid on raske leida ja seejärel hoida motiveerituna tööl, sest töö on vajaduspõhine ja enamasti käsunduslepinguga, mis pole atraktiivne. • Sobivaid spetsialiste on keeruline leida pea kõigil teenuseosutajatel, enamasti eeldab spetsialistide leidmine omapoolse väljaõppe teostamist.
Takistused sobiva teenuse leidmisel	• Erinevatel osapooltel ei ole alati väga head ülevaadet teiste osapoolte teenustest (näiteks tervishoiuteenuseosutajatel sotsiaalteenustest ja vastupidi). • Teenused on osaliselt dubleeritud: töötamise toetamise teenus vs teenused vähenenud töövõimega inimestele ja nende tööandjatele. Samuti on olemas sotsiaalse rehabilitatsiooniteenus ja tööalane rehabilitatsioon, milles sisalduvaid üksikkomponente on võimalik saada ka tervishoiusüsteemist.

CIVITTA

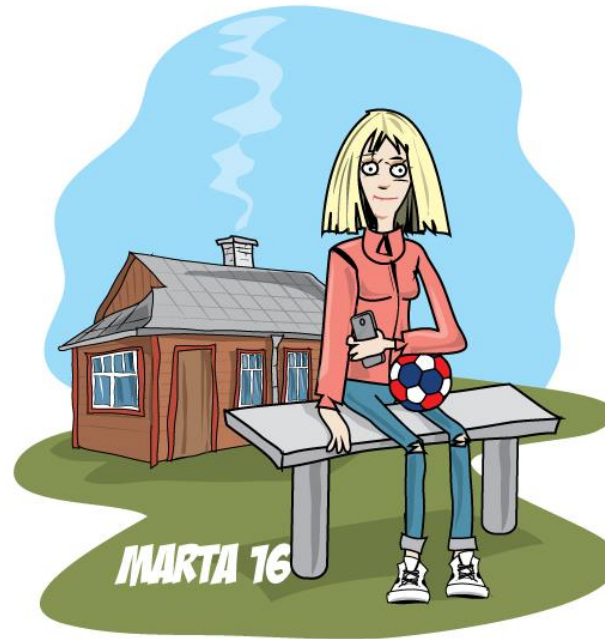
**RAPLA MAAKONNA
ABIVAJAJATE PROFIILID JA
NENDE TEEKONNAD**

ABIVAJAV ALAEALINE

JUHAN 17

MARTA 16

KASPAR 11

KEN 14

PSÜÜHILISE ERIVAJADUSEGA LAPS

Nimi: Ken Vanus: 14 Elukoht: väike küla Pirgu (ca 150 elanikku), eramaja Perekond/lähedased: elab ema ja kaks aastat noorema õega, isa elab perest eraldi ja on Soomes, vanaema elab Viljandis Huvid: <i>online</i> mängud, tik tok, varasemalt mänginud ka jalgpalli, kuid sellega enam ei tegele Hõivatus: kooliealine, kuid ei täida koolikohustust	Eripärad, eelistused, väärtushinnangud, olukorra lühiülevaade - Kenil on varasemast ATH diagnoos ning raske puue. Raske puue hetkel ei kehti. - Suurema osa ajast veedab enda toas. - Emaga ja õega omavaheline suhtlus puudub. Puudub suhtlus ka isaga, sest ema ei soovi seda. - Perekonna majanduslik olukord on rahuldav – ema sissetulek 1 200 eurot kuus, isa elatist ei maksa, elavad oma majas. - On väljendanud enesetapu mõtteid ja löigub ennast.	
	Vajadused (sotsiaal ja tervishoiu valdkondades) - Nõustamisteenus emale – emal puuduvad endal oskused ja teadmised Keni abistamiseks ning vajaks selles osas nõu. - Rehabilitatsiooniteenused Kenile – varasemalt sai, kuid enam mitte. - Psühholoogiline abi Kenile. - Lastekaitseabi – abistamine raske puude taas taotlemisel ning sobivate teenuseosutajate juurde jõudmisel.	
	Vajaduste katmise viisid (sh info hankimine) - Täna olukorrale aktiivselt lahendusi ei otsita ja Keni vajaduste katmisega ei tegeleta. - Olukorra lahendamine eeldaks erinevate osapoolte vahelist tihedat koostööd, seal hulgas Rajaleidja, KOV lastekaitse, haridusasutus, perekond ja teised teenuseosutajad.	Vajaduse katmise takistused, sh hirmud, mis ei meeldi - Ei saa teenusele minekuks sobivat aega, järjekorrad on pikad - Laps ei ole nõus teenustele minema. - Lahutuse tulemusena on peresisene konflikt, mis pärsib osutatavate teenuse tulemuslikkust.

PSÜÜHILISE JA HARIDUSLIKU ERIVAJADUSEGA LAPS

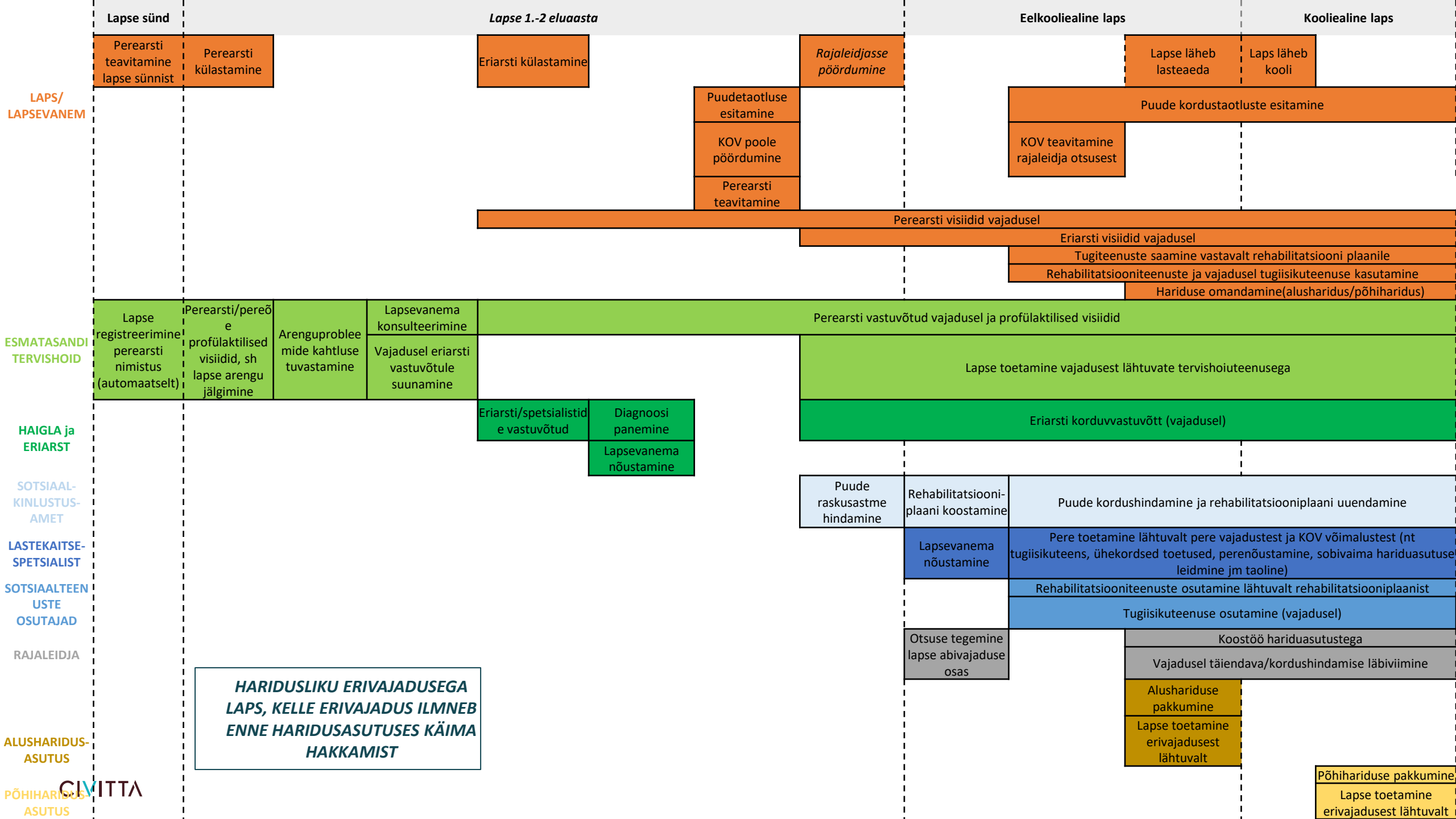
Nimi: Marta Vanus: 16 Elukoht: väike küla, talu Perekond/lähedased: elab ema ja isaga; lisaks on täisealised õed, kes elavad eraldi Huvid: käsipall, sõpradega koos ajaveetmine Hõivatus: koduõppel, kaks päeva nädalas käib koolis	Eripärad, eelistused, väärtushinnangud, olukorra lühiülevaade - Marta on elav, kuid tal on sotsiaalne ärevus ja ta ei saa klassikollektiivis hakkama, mille tõttu on koduõppel. - Martal on ATH ja ärevushäire diagnoos, unehäired ja kerge depressioon, millest tulenevalt ka riskikäitumine (suitsiidne jm). - Marale on olulised lemmiktegevused, kuid napib sobivaid huviringe. Samuti on olulised sõbrad, kuid koduõppe tõttu on sotsiaalne mõnevõrra suhtlus takistatud. Hetkel on leidnud sõbrad klassikollektiivist väljapool. - Samuti on oluline perekond, kellega on suhted küll üldjuhul head, kuid kõikuvad.	
	Vajadused (sotsiaal ja tervishoiu valdkondades) - Marta vajaks õppimiseks sobivat keskkonda (koduõpe, väikeklass vm). - Samuti on vajalik regulaarne psühhiaatri külastus ja psühholoogiline nõustamine. - Pereliikmed vajavad toetust ja nõustamist. - Martale on olulised sobivad vaba aja ja hobitegevused, sh nendega seotud transport.	
	Vajaduste katmise viisid (sh info hankimine) - Marta käib regulaarselt psühholoogi vastuvõtul. - Transpordivajaduse vaba aja veetmiseks katab perekond, kuid sobivaid huvitegevusi on vähe. - Sobiva õpikeskkonna katmiseks kasutatakse koduõpet. - Pereliikmete toetamine ja nõustamine on lahendamata.	Vajaduse katmise takistused, sh hirmud, mis ei meeldi - Õppeasutus ei paku väikeklassi. - Pikad ooteajad erinevatele teenustele. - Lapsevanemate teadlikkus madal nii pakutavatest teenustest (nt KOV isiklik abistaja või pere tugisik) kui ka lapse vajadustega toimetulekuks. - Puudub üks kontaktisik, kes omaks kogu infot.

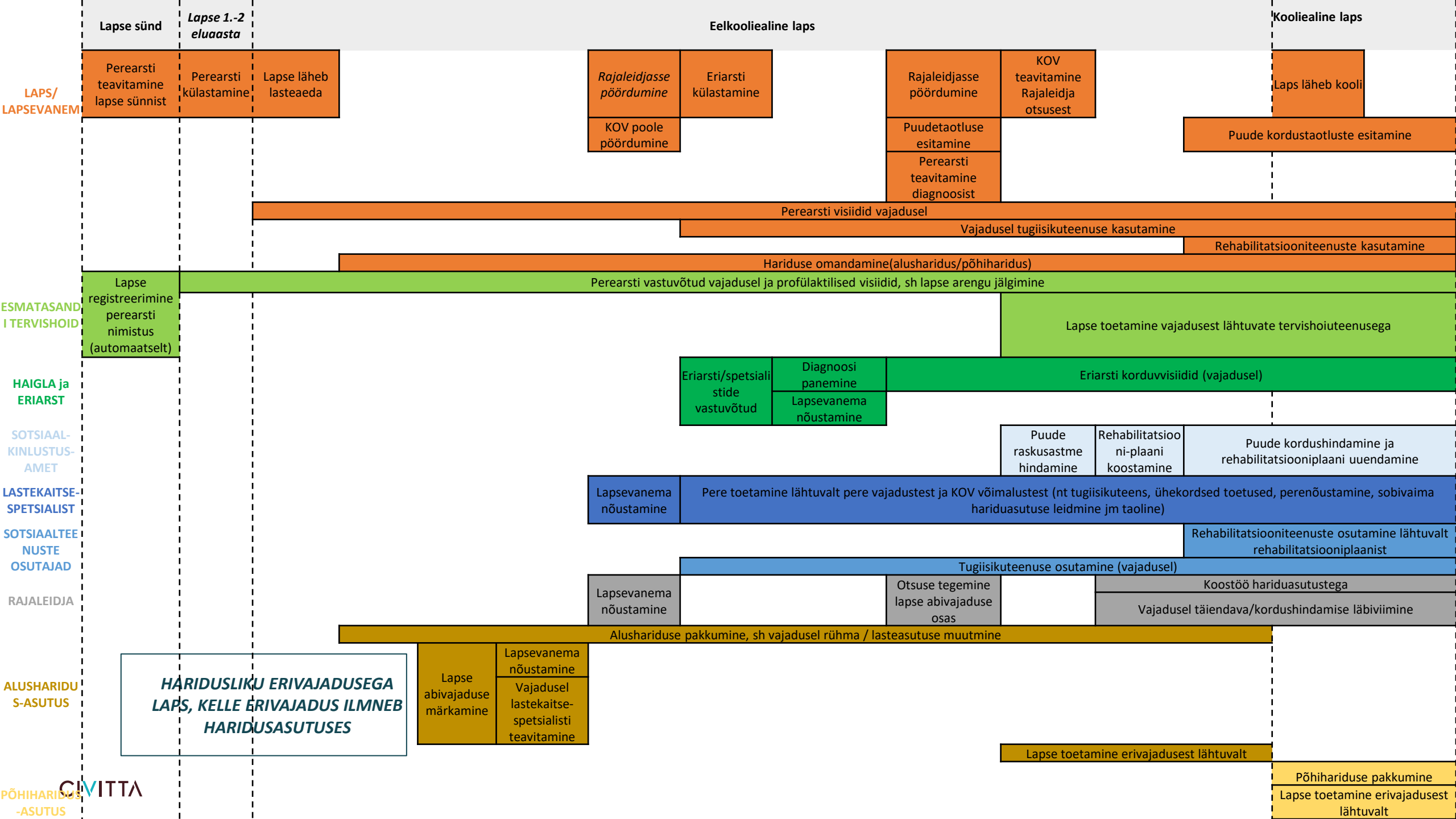
\ HARIDUSLIKU ERIVAJADUSEGA LAPS

Nimi: Kaspar Vanus: 11 Elukoht: eramaja (omab oma tuba) Perekond/lähedased: elab ema ja isaga ning kaksikõega Huvid: - Hõivatus: kooliealine, õpib lihtsustatud õppekava alusel 5. klassis	Eripärad, eelistused, väärtushinnangud, olukorra lühiülevaade - Perekonna majanduslik olukord on hea – sissetulekuteks on isa palk ja lastetoetused; ema õpib ja tööl ei käi. - Esinevad meeleoluhäired ja keskendumisraskused. Koolitöös on raskusi alustatu lõpuleviimisega, töökorraldustest ja ülesannetest arusaamisega, iseseisvalt töötamisega. Diagnoositud õpivõime- ja meeleoluhäired. - Enesehinnang on madal, kuna õpitulemused ning ka kehalised võimed on madalad ja ei vasta tema ootustele. See on toonud kaasa täiendava huvipuuduse ja motivatsiooni langemise. Samuti une- ja söömishäired. - Heatahtlik ja abivalmis, suhted eakaaslastega on head. Kohanemisvõime on hea. Samas on kergesti mõjutatav. - Kodus hoiab pigem omaette. Õde domineerib kõigis valdkondades ja on väga võimekas. - Perekond on aktiivne ja koostööaldis lapsele abi otsimisel.	
	Vajadused (sotsiaal ja tervishoiu valdkondades) - Vajaks õppetöös osalemisel suuremat tähelepanu ja individuaalset lähenemist (üks-ühele õpet). - Vajab suunamist tegevustesse, mis talle niivõrd huvi ei paku. - Vajab julgustamist ja positiivset tagasisidet. - Vajab järjepidevat eripedagoogilist, logopeedilist ja sotsiaalpedagoogilist ning psühholoogilist tuge .	
	Vajaduste katmise viisid (sh info hankimine) - Võtab ravimeid - Koostatud on tegevuskava õppimise ja arengu toetamiseks, mille raames saab eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi, tegevusterapeudi ja loovterapeudi teenuseid.	Vajaduse katmise takistused, sh hirmud, mis ei meeldi - Pole selge, kas ja milline on perearsti roll lapse toetamisel. - Puudub selge arusaam, kuidas toetada vanemaid ning arendada nende oskusi erivajadusega lapse toetamisel ja juhendamisel. - Lahendamata probleemid on tekitanud uusi probleeme (nt motivatsiooni puudumine, söömishäired), millega oleks vaja täiendavalt tegeleda, kuid selleks puuduvad selged teenused.

\ PSÜÜHILISE JA FÜÜSILISE ERIVAJADUSEGA LAPS (17)

Nimi: Juhan Vanus: 17 Elukoht: kooliajal elab õpilaskodus, muidu koos vanematega Perekond/lähedased: elab koos vanematega Huvid: meeldib teha sporti ja mängida pilli ning muusikat kuulata Hõivatus: õpib (kutseõpe)	Eripärad, eelistused, väärtushinnangud, olukorra lühiülevaade - Määratud raske puue (liikumis-, keele- ja kõnepuue ning vaimupuue). - Käitumisprobleemid suhetes vanematega ja vanavanematega eelkõige koolivälisel ajal, kui muud tegevust on vähem. Koolis õpetajatega ja klassikaaslastega läbisaamine hea. - Õppeedukus on hea.	
	Vajadused (sotsiaal ja tervishoiu valdkondades) - Vajab taastusravi. - Vajab vaimse tervise nõustamist. - Väljapool kodu liikumisel vajab toetust (sh transpordi kättesaadavus ja sellega seotud kulude katmine). - Perekond vajab tuge erivajadusega noore vajadustega toimetulekuks. - Vajab abi asjaajamises. - Vajab abi vaba aja sisustamisel (hobid, töö jne).	
	Vajaduste katmise viisid (sh info hankimine) - Käib kord aastas taastusravil. - Külastanud psühhiaatrit. - Igapäevatoimingud teostab üldjuhul ise. - Asjaajamise teostavad vanemad. - Peamised vaba aja tegevused on seotud kooliga.	Vajaduse katmise takistused, sh hirmud, mis ei meeldi - Vanematel puuduvad oskused erivajadusega noore vajadustega toimetulekuks - Kodus puuduvad sama mitmekesised võimalused nagu koolis.

ABIVAJAV TÖÖEALINE

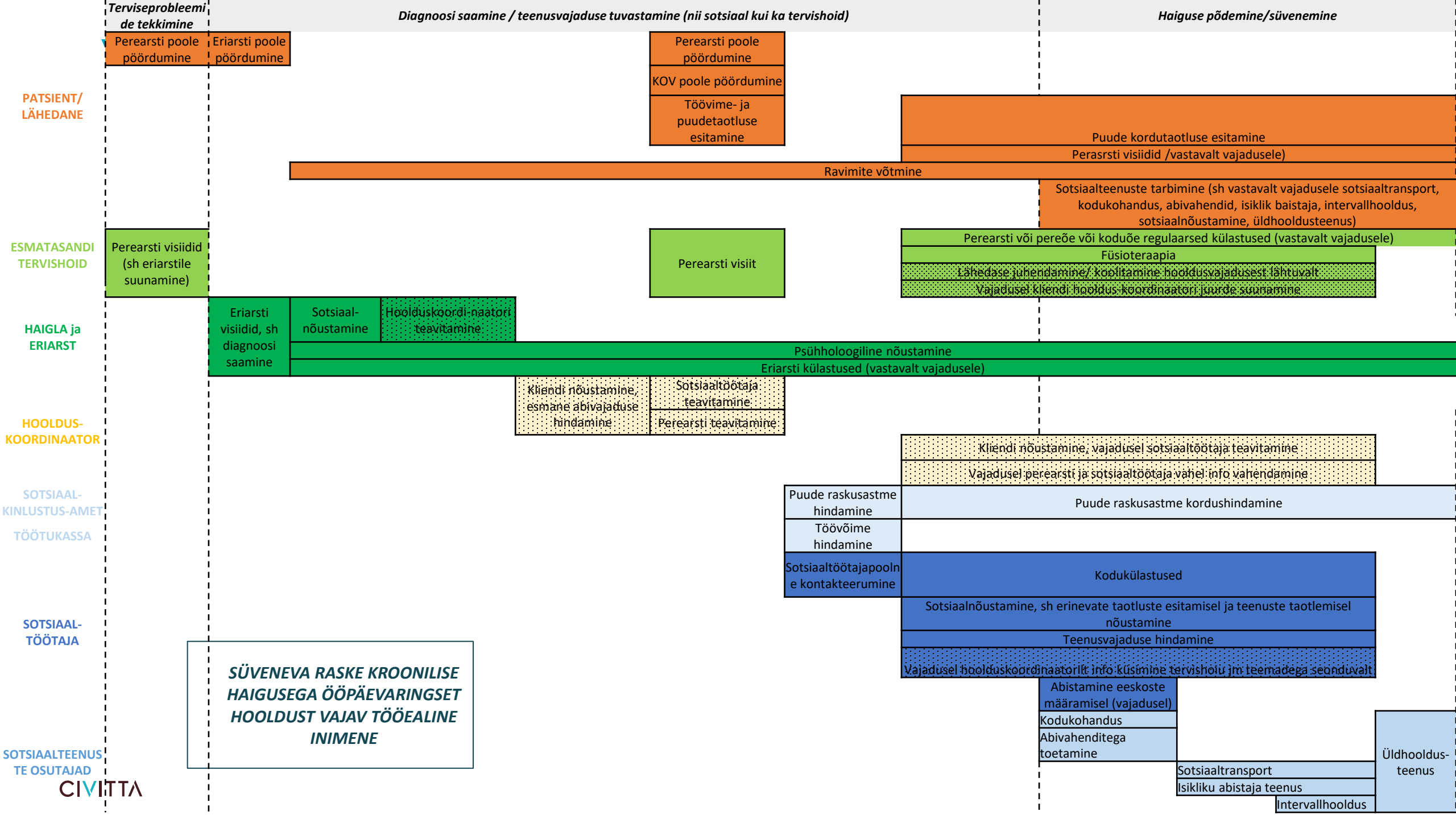

\ ÖÖPÄEVARINGSET HOOLDUST VAJAV SÜVENEVA KROONILISE HAIGUSEGA TÖÖEALINE INIMENE

Nimi: Kati Vanus: 53 Elukoht: Kaeva alevikus korterelamu, keskusest 3,5 km kaugusel Perekond/lähedased: elab koos elukaaslasega, kes on tema hooldaja; lisaks kas eraldielavat täisealist poega Huvid: ristsõnad, TV Hõivatus: kodune	Eripärad, eelistused, väärtushinnangud, olukorra lühiülevaade - Abivajadus on suur tulenevalt diagnoositud süvenevast haigusest ning vajab pidevat ööpäevaringset hooldust, mille tagab üldjuhul elukaaslane, keda abistavad üks poegadest ja elukaaslase õde. - Kuigi abivajadus on suur, siis ei soovi minna hooldusasutusesse, vaid soovib jätkata elu kodus. Sellest tulenevalt on valmis võtma vastu ka abi. - Suhtleb hästi tuttavate inimestega ning ka valla sotsiaaltöötajaga.	
	Vajadused (sotsiaal ja tervishoiu valdkondades) - Vajab ööpäevaringset abi ja tuge igapäevatoimingutes. - Vajab erinevaid tervishoiuteenuseid, mis leevendaksid ja parandaksid tema olukorda (sh füsioteraapia . - Vajab toimetulekuks ka erinevaid abivahendeid. - Vajaks vaimse tervise toetamist.	
	Vajaduste katmise viisid (sh info hankimine) - On saanud ühekordselt taastusravi. - Abivahenditest on soetatud ratastool, invavoodi, hooldusvahendid. - Peamiseks hooldajaks on elukaaslane, kes toetab igapäevatoimingutes; vastavalt võimalusele panustab ka ise. - Valla poolt pakutakse isikliku abistaja teenust, ühekordseid sotsiaaltoetusi ravikulude kompenseerimiseks ning võimalust eluaseme kohandamiseks.	Vajaduse katmise takistused, sh hirmud, mis ei meeldi - Omaste hoolduskoormus on liiga suur ja isikliku abistaja teenusest ei piisa. - Puudub teadlikkus erinevate võimaluste ja teenuste osas.

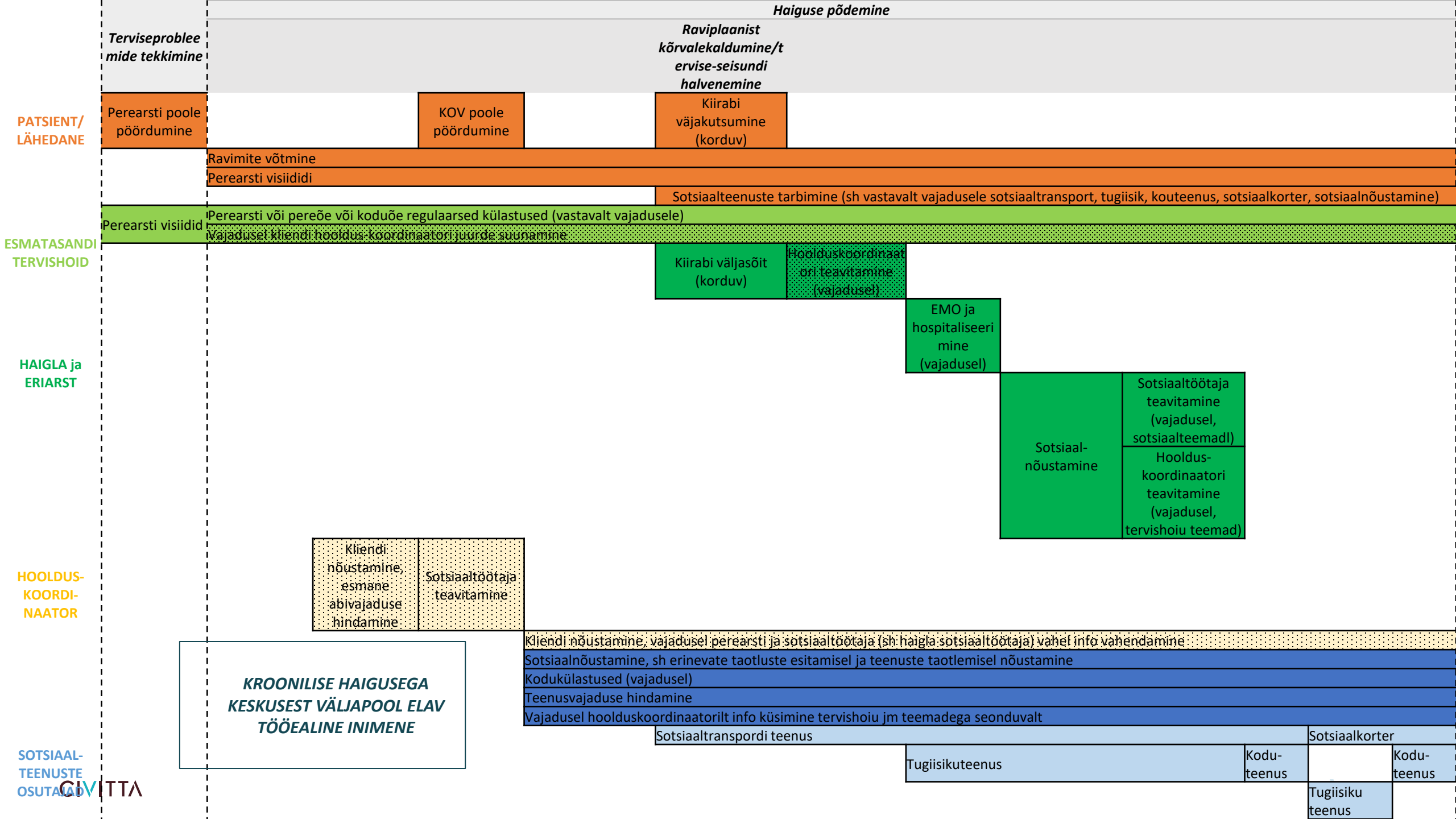
SÜVENEVA RASKE KROONILISE HAIGUSEGA VOODIHAIGE TÖÖEALINE INIMENE, KES ELAB ENDA EAKA LÄHEDASEGA

Nimi: Madis Vanus: 43 Elukoht: levikus korterelamu, keskusest 3,5 km kaugusel Perekond/lähedased: elab koos emaga Huvid: TV Hõivatus: kodune	Eripärad, eelistused, väärtushinnangud, olukorra lühiülevaade - Ema on hooldanud poega pikaajaliselt, vajab ööpäevaringset hooldust. - Koduvälised suhted on piiratud, kuid samas on avatud suhtleja. - Voodihaige viimased 5 aastat, sh raskused ka käte liigutamisega. - Eeskostet seatud ei ole, kuid kõiki toiminguid teeb ema (sh asjaajamine, rahalised toimingud jne). - Tervishoiuteenuste osutajatega on suhtlus aktiivne, valla sotsiaaltöötajaga aktiivne kontakt puudub.	
	Vajadused (sotsiaal ja tervishoiu valdkondades) - Vajab ööpäevaringset abi ja tuge kõigis igapäevatoimingutes. - Vajab erinevaid tervishoiuteenuseid, mis leevendaksid ja parandaksid tema olukorda (sh füsioteraapia) . - Vajab toimetulekuks ka erinevaid abivahendeid. - Vajaks vaimse tervise toetamist.	
	Vajaduste katmise viisid (sh info hankimine) - On sattunud aeg-ajalt haiglasse, kui tervislik seisund on oluliselt halvenenud. Kodus on saanud õendusteenust. - Vajadusel kasutab raamitransporti. - Võimlemist teeb eakas ema. - Vaimse tervise toetamist ei saa ning abivahendid ei kata vajadusi. - KOVilt on saanud ühekordseid toetusi/abi. - Erihoolekandteenuseid ei saa.	Vajaduse katmise takistused, sh hirmud, mis ei meeldi - Ema kui peamine hooldaja jääb vanemaks. - Tervislik seisund halveneb pidevalt

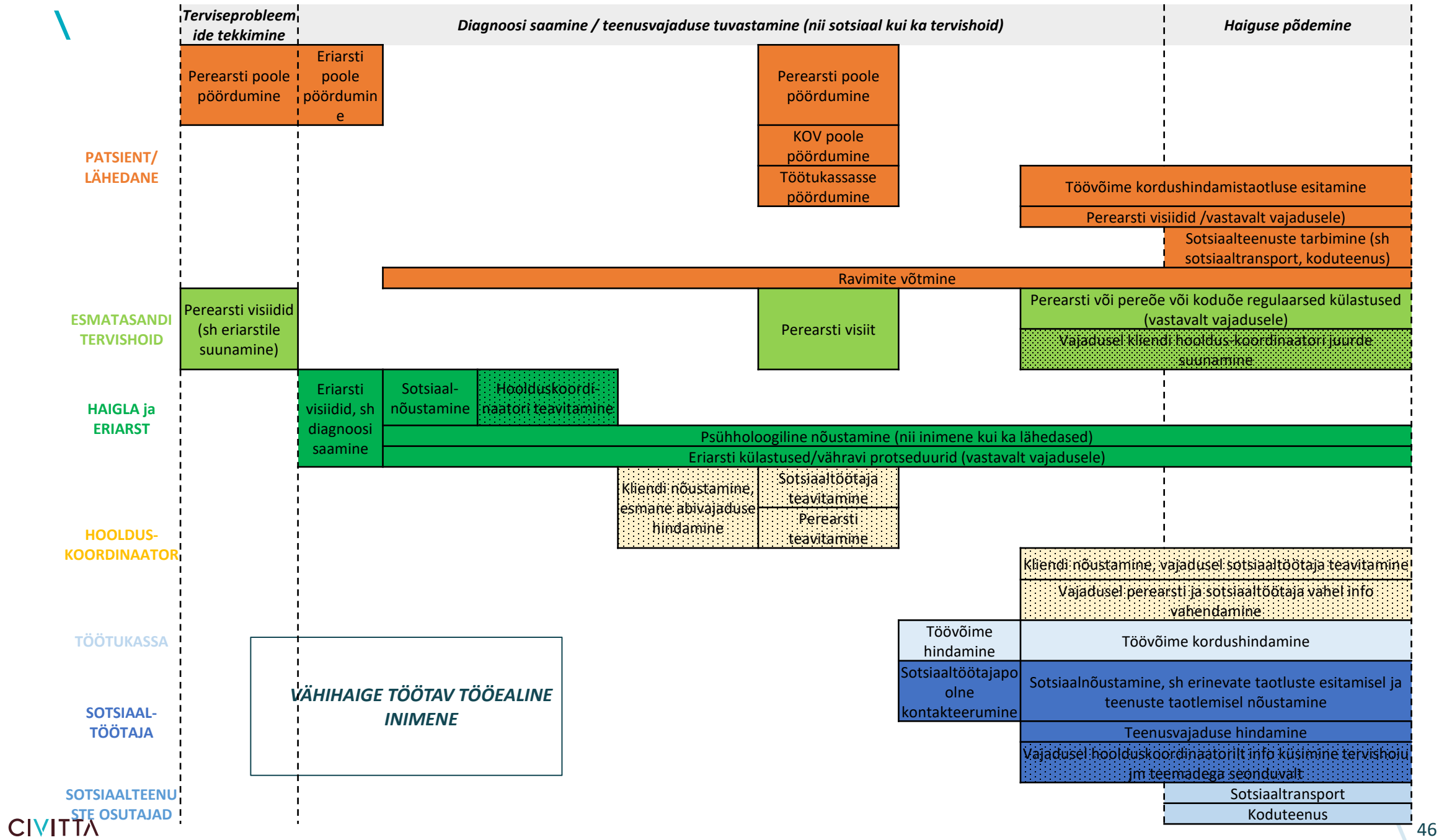
\ KROONILISE HAIGUSEGA KESKUSEST VÄLJAS ELAV TÖÖEALINE INIMENE

Nimi: Mari Vanus: 53 Elukoht: Rapla vallas küla, keskusest ca 30 km Perekond/lähedased: elab üksi; lähedal elab kaks sugulast, kellega on suhted head Huvid: raamatute lugemine, aiandus; sooviks enamat, aga transpordi tõttu võimalused puuduvad Hõivatus: töötu, ei otsi aktiivselt töötamisvõimalust	Eripärad, eelistused, väärtushinnangud, olukorra lühiülevaade - Eluase kehvast seisukorras ja must. Ahiküte. Eluase transpordiga (eriti talvel) raskesti ligipääsetav. - Bussiühendus on vilets, bussipeatust kodust 4 km kaugusel. Samas elutähtsad teenused (pood, arstiabi ja muud teenused) on kättesaadaval Raplas. Raplas käib poes ja teenuseid tarbimas 1-2 korda kuus. Kehva bussiühenduse tõttu käib vähe kodust väljas, sh ei käi tööl ja ka sotsiaalseid kontakte on vähe. - Arvutikasutamise oskus puudub, asjaajamiseks kasutab postkontorit ja ametiasutusi. - Diagnoositud on diabeet, mille tõttu peab võtma ravimeid, kuid alati ei järgi raviskeemi vajaliku hoolsusega. - Sotsiaaltöötaja kontakt olemas, kuid regulaarset abi pole korraldatud; pigem lähtub ühekordsest vajadusest.	
	Vajadused (sotsiaal ja tervishoiu valdkondades) - Vajab toetust ja regulaarset juhendamist vaimse tervise valdkonnas. - Abi ja toetust tervishoiuteenuste pakkujateni jõudmisel. - Diabeedist tulenevalt vajaks toitumise nõustamist. - Vajaks tuge raviplaani jälgimisel. - Vajaks abi toidu kojuveol ja muude teenusteni jõudmisel. - Vajaks abi ja toetust igapäevatoimingutes (majapidamistööd, enesehügieen).	
	Vajaduste katmise viisid (sh info hankimine) - On olnud ühekordsetest vajadustest kontaktis sotsiaaltöötajaga. - On välja kirjutatud ravimid diabeedist tulenevalt. Nende võtmine ebaregulaarne. - Vajalike teenuste tarbimine ja toidu toomine poest toimub 1-2 korda kuus ühistranspordi vahendusel (+ 8 km jalgsi). - Vajadusel kasutab lähedal elavate sugulaste abi.	Vajaduse katmise takistused, sh hirmud, mis ei meeldi - Puudub endal teadlikkus ja initsiatiiv. - Tulenevalt keerulisest olukorras (sh transpordi osas) on kaotanud motivatsiooni olla sotsiaalselt aktiivne ja usu, et teisiti on võimalik. - Ei mõista, et ta tegelikult ei täida raviskeemi.

VÄHIHAIGE TÖÖTAV TÖÖEALINE INIMENE

Nimi: Pilleriin Vanus: 55 Elukoht: küla asula lähedal Perekond/lähedased: elab abikaasaga, lapsed on täiskasvanud ja elavad Eestis Huvid: laulmine, keraamika, aiatööd Hõivatus: töötab	Eripärad, eelistused, väärtushinnangud, olukorra lühiülevaade - On saanud hiljuti vähidiagnoosi. - On võrgustiku tugisammas – mõtleb alati teistele ja vähem endale. - Seoses lastelaste sünniga on suurenenud nii emotsionaalne kui ka füüsiline pinge. - Hiljuti kaotas lähedase. - Puuduvad juhiload.	
	Vajadused (sotsiaal ja tervishoiu valdkondades) - Vähiraviks saab kiiritusravi. - Tulenevalt juhilubade puudumisest vajab kiiritusravile transporti. - Tulenevalt erinevatest viimase aja elusündmused (vähidiagnoos, lähedase kaotus jne) vajaks vaimse tervise toetust, kuid ka nõustamist muude sotsiaal ja tervishoiuteenuste osas. - Toetust vajaksid ka perekond ja võrgustik. - Tervislikust seisundist tulenevalt vajab töövõime hindamist.	
	Vajaduste katmise viisid (sh info hankimine) - Hetkel on peamiseks nõustajaks arst, kellega otsitakse sobivat raviskeemi. - Vajaduste katmises toetab võrgustik. - Sotsiaalteenuseid ei ole kasutanud.	Vajaduse katmise takistused, sh hirmud, mis ei meeldi - Tulenevalt vähenenud töövõimest ja samas kulude kasvust hakkavad rahalised ressursid ammenduma. - Puudub teadlikkus sotsiaalteenustega pakutavatest võimalustest. - Arst ei ole nõustanud/suunanud võimalike toetavate teenuste osas.

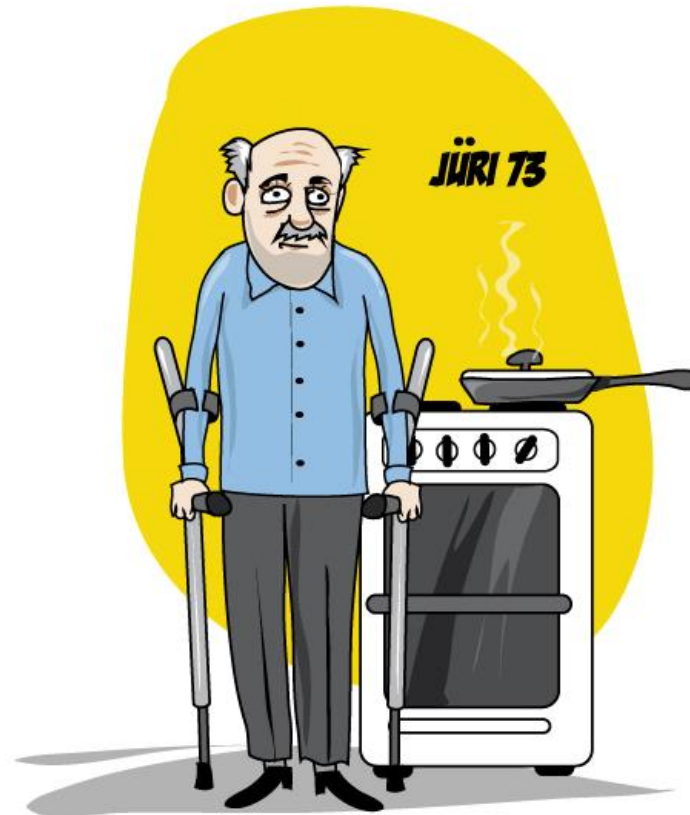
\ FÜÜSILISE ERIVAJADUSEGA TÖÖEALINE INIMENE

Nimi: Kadri Vanus: 38 Elukoht: väikeasula keskusest kaugemal (25 km); kodulähedal toidukauplus, kuid muud teenused keskses Perekond/lähedased: elab koos vanematega Huvid: käsitöö, jalutamine Hõivatus: töötu, kuid soovib töötada (eelistatult kodust)	Eripärad, eelistused, väärtushinnangud, olukorra lühiülevaade - Määratud keskmine puue (liikumispuue) ning osaline töövõime (on arvel Töötukassas). Sissetulekuks on töövõimepension ja puude toetus. - Peamisteks probleemideks on erinevad valud (pea, selja jne) ning tasakaaluhäired. - Füüsilisest tervisest tingitud piirangute tõttu on vaimne tervis halvenenud, on masendunud ja ebakindel, meeleolu kõigub. Diagnoositud depressioon. - Soovib suhelda ja olla vajalik, kuid tunneb sotsiaalselt isoleerituna. Võõrastega rääkimisel ebakindel.	
	Vajadused (sotsiaal ja tervishoiu valdkondades) - Vajab taastusravi. - Vajaks abi transpordiga. - Vajaks tuge vaimse tervise toetamisel. - Vajab tuge igapäevatoimingute teostamisel (nt söögitegemine, majapidamistoimingud). - Sooviks töötada.	
	Vajaduste katmise viisid (sh info hankimine) - Abivahenditena kasutab tallatugesid. - Aeg-ajalt on saanud taastusravi. - Külastab sageli perearsti. - Valude vastu on määratud valuvaigistid. - Transpordivajaduse katmiseks palub tuttavate abi. - Igapäevatoimingute teostamisel saab abi vanematelt.	Vajaduse katmise takistused, sh hirmud, mis ei meeldi - Füüsilise tervise probleemide tõttu pelgab iseseisvalt kodus väljapool liikumist, sh ühistranspordi kasutamist. - Puuduvad juhiload ning ühistransport ei käi sobivatel aegadel.

PSÜÜHILISE ERIVAJADUSEGA JA KROONILISE HAIGUSEGA TÖÖEALINE INIMENE

Nimi: Juhan Vanus: 55 Elukoht: asula Rapla linnast (13 km), pojale kuuluv eluase Perekond/lähedased: elab üksinda, poeg käib abiks Huvid: Hõivatus: töötu	Eripärad, eelistused, väärtushinnangud, olukorra lühiülevaade - Peamiselt suhtleb pojaga, kord kuus ka teiste lastega. Aeg-ajalt ka naabrimehega. Muid sotsiaalseid suhteid pole. - Määratud on puuduv töövõime ja keskmine puue psüühikahäire tõttu. Lisaks tulenevalt kroonilisest haigusest selja, külje ja jalavalud. Raviplaanist peab kinni. - Muudatustega kohaneb raskesti, tekib ärevus. Esineb meeleolukõikumisi. Ärevuse hetkedel väldib kodust lahkumist. - Iseseisvalt otsuste tegemine keeruline ning vajab poja abi iseseisvalt otsustamiseks. Samuti unustab asju ja kokkuleppeid ning on ebakindel. - Ühistransporti ei taha kasutada, loodab poja abile (perearsti juurde liikumine, toit). - Ise enda rahaasju ei korralda, kontot pangas ei ole. Poeg korraldab rahaasju. Kõik vajalik on olemas ja rahadega probleemi pole.	
	Vajadused (sotsiaal ja tervishoiu valdkondades) - Nõustamist enesekindluse tõstmiseks ja vaimse tervise toetamise osas. - Abi perearsti juurde ja teiste teenuste juurde jõudmisel. - Füüsilise liikumise toetamist. - Tulenevalt psüühilistest ja terviseprobleemidest vajab vastavaid ravimeid. - Vajab tuge rahaasjade korraldamisel. - Abi toidukaupade hankimisel.	
	Vajaduste katmise viisid (sh info hankimine) - Terviseteenuseid tarbib perearsti juures. - Sotsiaalteenuseid ei kasuta, sest kõik vastavad vajadused katab poeg.	Vajaduse katmise takistused, sh hirmud, mis ei meeldi -

ABIVAJAV EAKAS

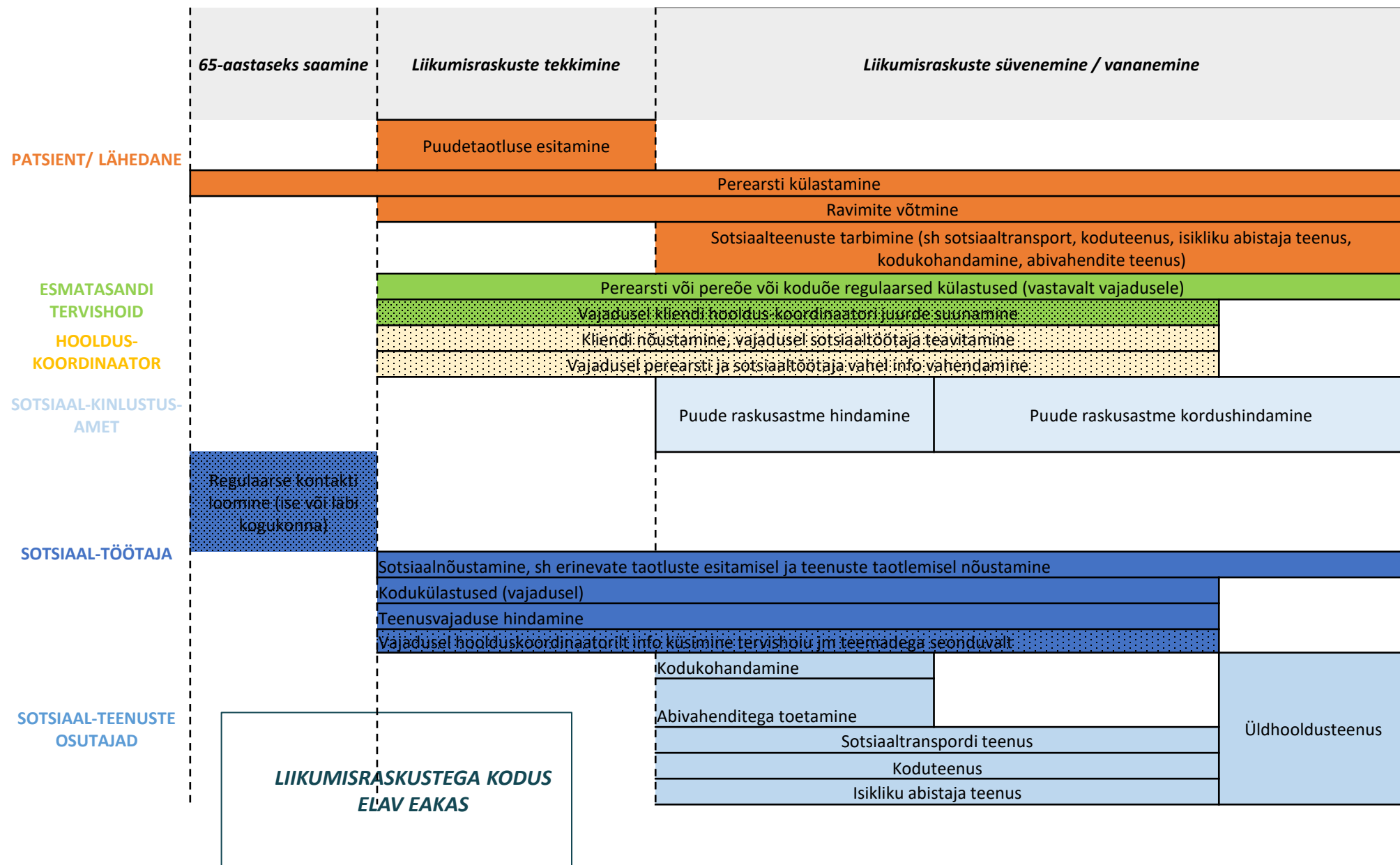

LIIKUMISRASKUSTEGA KODUS ELAV EAKAS

- Nimi: Jüri - Vanus: 73 - Elukoht: korter (ahjuküttega) - Perekond/lähedased: teadaolevad lähedased puuduvad - Huvid: - - Hõivatus: -	Eripärad, eelistused, väärtushinnangud, olukorra lühiülevaade - Soovib elada võimalikult kaua kodus, kuid on avatud ka hooldekodusse minema. - Väljas liigub vähe, eelkõige tulenevalt tervislikust seisundist. - Valmis suhtlema nii vallatöötajatega kui ka tuttavate inimestega (näiteks naabritega). - Raskused iseseisvalt liikumisega – õue minna iseseisvalt ei saa; toa piires liigub tugede najal. - Perearstiga suhelda ei soovi (olnud varasemalt konflikte). Samas on valmis tervisekontrolliks, minema haiglasse, võtma ravimeid.	
	Vajadused (sotsiaal ja tervishoiu valdkondades) - Peamised vajadused tulenevad liikumisprobleemidest, sh vajaks - saatjat kodust väljas toimingute tegemiseks, sh arsti juures käimiseks; - abi toiduainete koju toomisel; - söögi valmistamisel; - kodu korrashoiul (koristamisel, pesu pesemisel); - puude tuppä toomisel; - elukoha kohandamist (abivahendid, uksepakkude eemaldamine). - Lisaks vajab abi asjaajamisel, näiteks perearsti vahetus, küttekollete ülevaatuse korraldamine jne. - Terviseprobleemidest tulenevalt vajab regulaarselt meditsiinilist ülevaatust ja abi (nt ravimid).	
	Vajaduste katmise viisid (sh info hankimine) - Infot saab tuttavatelt, on valmis suhtlema ka sotsiaaltöötajaga. - Poes käivad, puud toovad tuppä ja pesu pesevad tuttavad. - Söögi valmistab ise (pole alati ohutu), kodu koristab ja ahju kütab ise. - Tervishoiuteenuseid sisuliselt ei saa.	Vajaduse katmise takistused, sh hirmud, mis ei meeldi - Puudub endal info sobivate teenuste osas. - Kuna perearstiga on olnud varasemaid konflikte, siis ei soovi arstiga suhelda, millest tulenevalt võib abi hilineda.

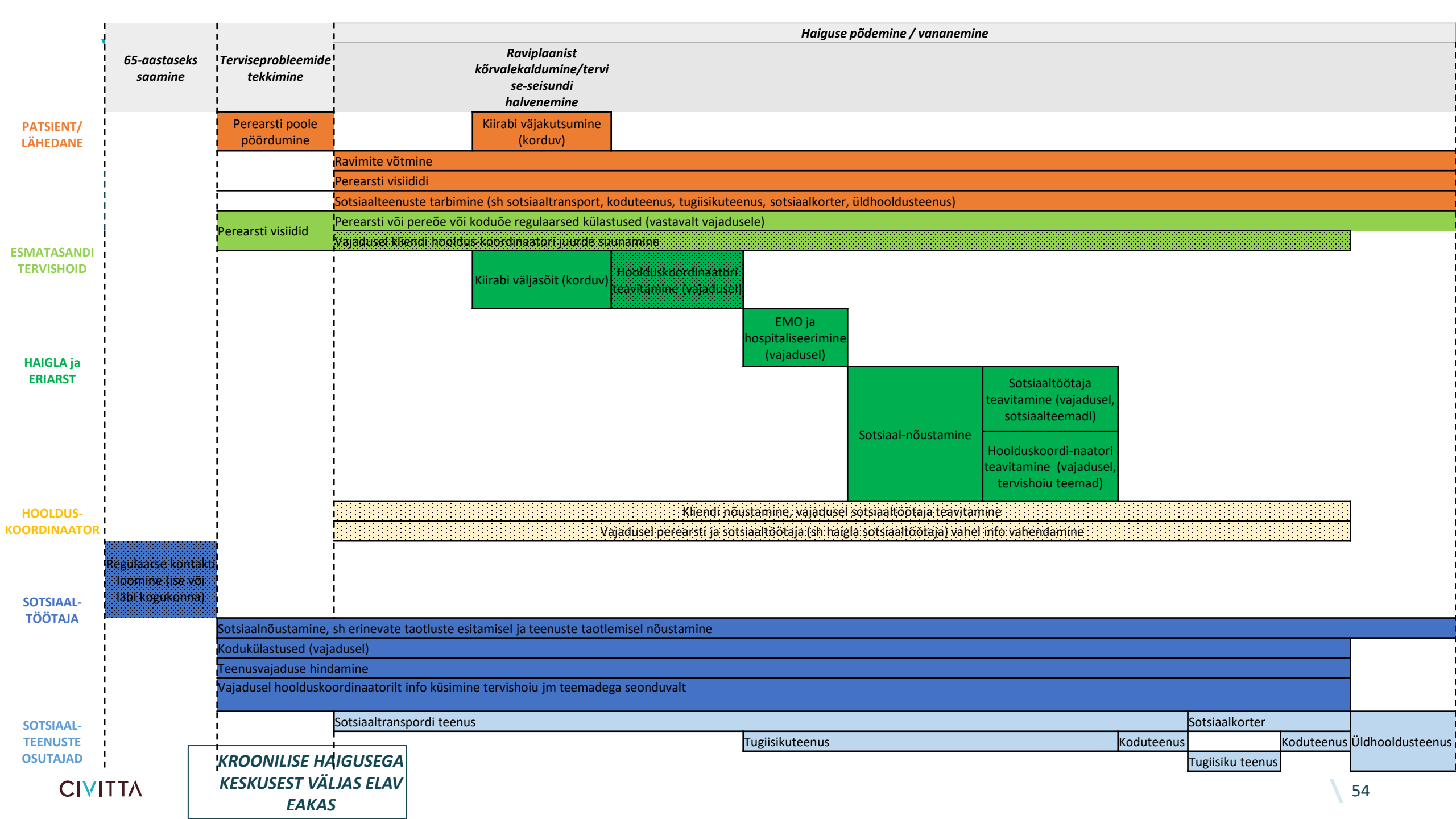
LIIKUMISRASKUSTEGA KODUS ELAV EAKAS

Nimi: Roosi Vanus: 69 Elukoht: maapiirkond Perekond/lähedased: elab üksi, lapsed on kaugel Huvid: looduse vaatlemine Hõivatus: -	Eripärad, eelistused, väärtushinnangud, olukorra lühiülevaade - Ratastoolis eakas, kuid soovib rohkem liikuda. - On abi saanud KOV-lt. - Koju on paigaldatud elektritõstuk ning rajatud vajalikud kaldteed.	
	Vajadused (sotsiaal ja tervishoiu valdkondades) - Liikumiseks vajab abivahendeid (ratastooli), kuid manuaalse ratastooliga hakkama ei saa – vajadus elektrilise ratastooli järele. - Vajab psühholoogilist nõustamist, et leppida tekkinud olukorraga. - Vajab abi koduste toimingute juures – hügieenitoimingud, rohud jm.	
	Vajaduste katmise viisid (sh info hankimine) - Koduste toimingutega abistab hetkel eelkõige abikaasa. - Elektrilise ratastooli puudumise tõttu iseseisvalt liikuma ei saa. - Olemas kontakt perearstiga ja ka sotsiaaltöötaja.	Vajaduse katmise takistused, sh hirmud, mis ei meeldi - Puudub info sobivate teenuste osas. - Hirm meditsiinitöötajate ees.

\ KROONILISE HAIGUSEGA KESKUSEST VÄLJAS ELAV EAKAS

Nimi: Kati Vanus: 67 Elukoht: Rapla vallas küla, keskusest ca 30 km Perekond/lähedased: elab üksi; lapsed elavad kaugel Huvid: aiandus, käsitöö Hõivatus: pensionär	Eripärad, eelistused, väärtushinnangud, olukorra lühiülevaade - Eluase transpordiga (eriti talvel) raskesti ligipääsetav. - Bussiühendus on vilets, bussipeatas kodust kaugel ning bussiajad ei ühti alati vajadustega. Samas elutähtsad teenused on kättesaadavad keskuses. - Raplas käib poes ja teenuseid tarbimas võimalikult harva kehva bussiühenduse tõttu. Aeg-ajalt on võimalik kasutada Raplasse liikumiseks ka mõne tuttava abi. - Diagnoositud on krooniline haigus, mille tõttu peab võtma ravimeid, kuid alati ei järgi raviskeemi vajaliku hoolsusega.	
	Vajadused (sotsiaal ja tervishoiu valdkondades) - Vajab abi ja toetust tervishoiuteenuste pakkujateni jõudmisel. - Vajaks tuge raviplaani jälgimisel. - Vajaks abi toidu kojuveol ja muude teenusteni jõudmisel. - Vajaks abi ja toetust igapäevatoimingutes (raskemad majapidamistööd).	
	Vajaduste katmise viisid (sh info hankimine) - On olnud ühekordsetest vajadustest kontaktis sotsiaaltöötajaga. - On välja kirjutatud ravimid kroonilisest haigusest tulenevalt. Nende võtmine ebaregulaarne. - Vajalike teenuste tarbimine ja toidu toomine poest toimub 1-2 korda kuus ühistranspordi vahendusel, mõnikord harva tuttavate abi kasutades.	Vajaduse katmise takistused, sh hirmud, mis ei meeldi - Puudub endal teadlikkus ja initsiatiiv. - Ei mõista, et ta tegelikult ei täida raviskeemi. - Lähedased on kaugel ja ei näe/taju igapäevast olukorda.

\ PENSIONIEALINE ÜLDHOOEDEKODUS ELAV INIMENE

Nimi: Maali Vanus: 82 Elukoht: üldhooldekodu Perekond/lähedased: abikaasa surnud; poeg elab samas vallas; tütar elab teises maakonnas; naabruses elab ka surnud poja tütar Huvid: õues viibimine, TV vaatamine Hõivatus: pensionär	Eripärad, eelistused, väärtushinnangud, olukorra lühiülevaade - Elas pikki aastaid üksi, lähedased abistasid. Vajadusel abistas ka sotsiaaltöötaja. - Tervislik seisund halvenes ning liikumine muutus raskeks hoolimata abivahendi kasutamisest. Kukkus, ei suutnud ise tõusta ning vajab järelevalvet. - Varem oli käsitöö huviline. Viibib meelsasti õues, vaatab uudiseid. - Suhtleb perekonnaga palju telefoni teel. - Hooldusteenusele üleminek oli raske (vastumeelne), kuid kohanes paari kuuga.	
	Vajadused (sotsiaal ja tervishoiu valdkondades) - Vajab abi paljudes igapäeva toimingutes (hügieenitoimingud, sööb valmispandud toitu jne). - Iseseisvalt ei liigu, vajab abi istuma tõusmisel, püsti tõusmisel. Abistajaga on võimeline liikuma kõrge tugiraamiga lühiajaliselt. - Palju terviseprobleeme (diagnoositud) – terviseseisundist lähtuvalt vajab jälgimist ja ravimeid.	
	Vajaduste katmise viisid (sh info hankimine) - Kasutab üldhooldusteenust. - Medõde peab sidet perearstiga. - Vajalikud abivahendid on olemas. - Koduõde käib vajadusel kohapeal.	Vajaduse katmise takistused, sh hirmud, mis ei meeldi Liikumiskeskuste tõttu transport keeruline (näiteks sõiduks uuringutele, eriarstile).

CIVITTA

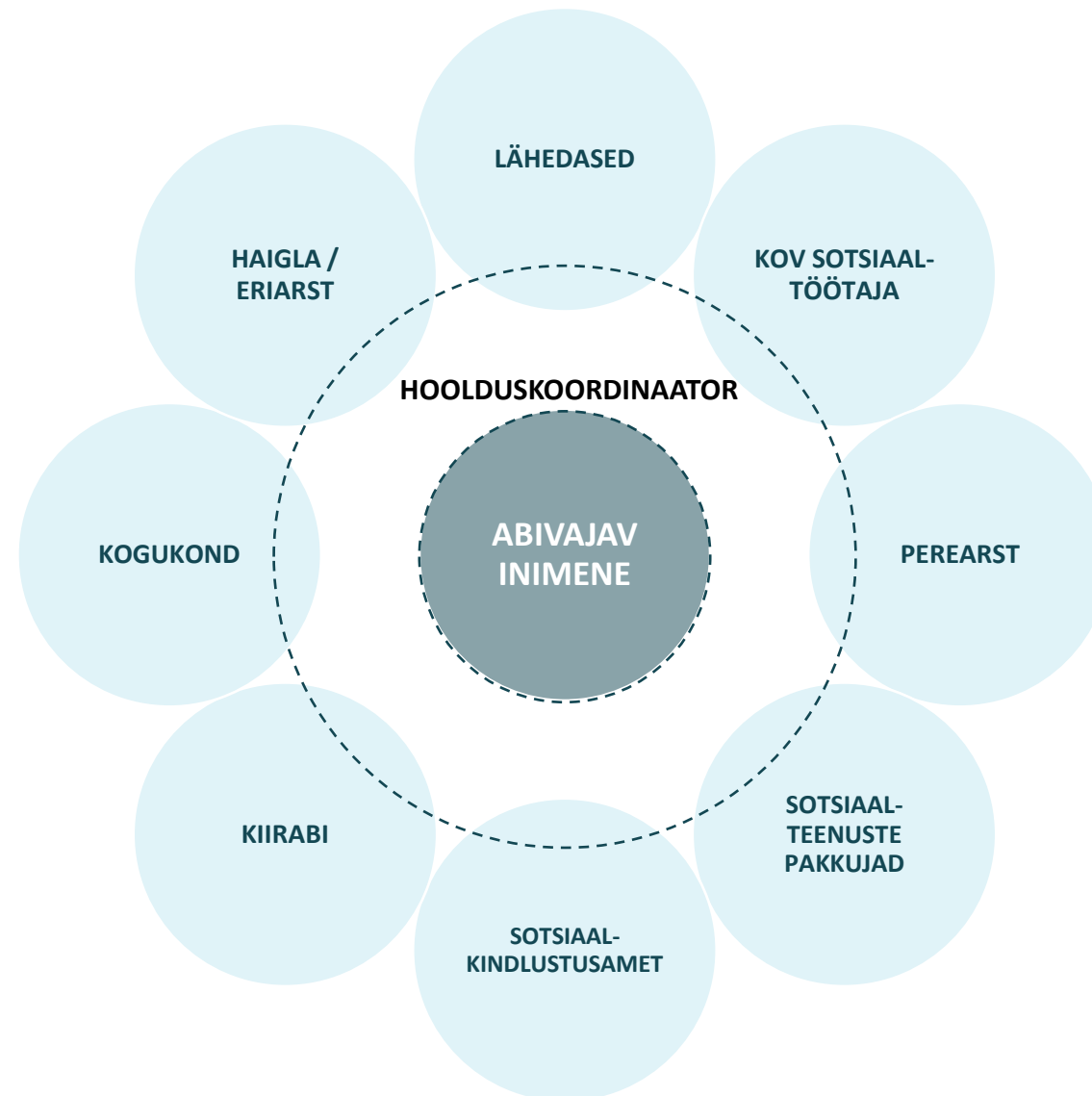
TULEVIKUVADE

\ RAPLA MAAKONNA SOTSIAAL- JA TERVISHOIUTEENUSTE PAKKUMISE TULEVIKUVADE AASTAKS 2025

- **INFO JÕUAB ABIVAJAJANI JA ABIVAJAJA LÄHEDASENI**
 - vajalik info on leitav ühest kohast
 - info on arusaadav
 - info on selgemini kirjeldatud/presenteeritud
 - teavitustöö on erinevate osapoolte töö igapäevane osa
- **TEENUSED ON ABIVAJAJALE KÄTTESAADAVAD JA VAJADUSTELE VASTAVAD**
 - teenused on kergesti leitavad
 - teenused on kliendile lähedal
 - teenused on olemas piisavas mahus
 - teenused on vajadustele vastavad
 - klienditeekond teenusteni on sujuv
 - teenuseosutajate poolt pannakse rõhku ennetustegevusele
- **OSAPOOLTE KOOSTÖÖ ON TOIMIV**
 - osapooltevaheline kommunikatsioon on sujuv ja süsteemne (välja on töötatud vastavad protsessid/kokkulepped)
 - osapooled on motiveeritud koostööd tegema
 - valdkondadevaheline koostöö on suunatud kliendile parima heaolu tagamiseks
 - osapooltel on ligipääs kliendiinfole erinevates infosüsteemides

INFOVAHETUST OSAPOOLTE VAHEL AITAB PARENDADA JA SEELÄBI MUUTA KA TEENUSEID KÄTTESAADAVAMAKS ÜHTSE KONTAKTPUNKTI RAKENDAMINE

\ OSAPOOLTE KOOSTÖÖ PEAKS TAGAMA ABIVAJAJA VÕIMALIKULT SUJUVA LIIKUMISE SOTSIAAL- JA TERVISHOIUSÜSTEEMIS TERVIKUNA (1/2)

OSAPOOL	ROLL
(ABIVAJAJA) INIMENE	Esmase kontakti saavutamine tervishoiu- või sotsiaalsüsteemiga ehk abi otsimine.
HOOLDUS-KOORDINAATOR	- Tagada klientide esmane nõustamine. - Vahendada infot perearstide, eriarstide ja sotsiaaltöötajate vahel. - Toetada perearste ja sotsiaaltöötajaid teenuste osutamisel (võrgustiku kaardistamine, esmase abivajaduse hindamine jne.)
ESMATASANDI TERVISHOIU-TEENUSTE OSUTAJAD	- Pakkuda esmatasandi tervishoiu teenust. - Teavitada (potentsiaalsest) abivajajast hoolduskoordinaatorit ja/või sotsiaaltöötajat. - Informeerida hoolduskoordinaatorit ja/või sotsiaaltöötajat olemasolevatest tervishoiuteenustest.
SOTSIAALTÖÖTAJA	- Tagada sotsiaalnõustamine, sh vajalike sotsiaalteenuste pakkumine. - Vajadusel edastada infot hoolduskoordinaatorile tervishoiuvajaduste osas. - Teavitada kogukonda olemasolevatest sotsiaalteenustest ning abivajajate märkamise vajadusest. - Informeerida hoolduskoordinaatorit ja/või perearste olemasolevatest sotsiaalteenustest.

\ OSAPOOLTE KOOSTÖÖ PEAKS TAGAMA ABIVAJAJA VÕIMALIKULT SUJUVA LIIKUMISE SOTSIAAL- JA TERVISHOIUSÜSTEEMIS TERVIKUNA (2/2)

OSAPOOL	ROLL
KOGUKOND	• Abivajaja märkamine ja temast teavitamine • Abivajaja abistamine enda võimekuse piires
SOTSIAALTEENUSTE OSUTAJAD	• Vajadusel teavitada sotsiaaltöötajat ja/või hoolduskoordinaatori abivajaja sotsiaalteenuste vajadusest ja tervishoiuteenuste vajadusest. • Pakkuda sotsiaalteenuseid.
HAIGLA JA KIIRABI	• Pakkuda eriarstiabi. • Teavitada hoolduskoordinaatorit (sh läbi sotsiaaltöötaja) potentsiaalsest tervishoiuvajadusest, mis on perearstile relevantne. • Teavitada klienti diagnoosi saamisel/visiitidel enda võimalustest sotsiaal- ja tervishoiuteenuste osas. • Teavitada sotsiaaltöötajat või hoolduskoordinaatorit potentsiaalsest sotsiaalteenuste vajadusest.